

ҚАЗАҚСТАННЫҢ
ДЕПОЗИТТЕРГЕ
КЕПІЛДІК БЕРУ
Қ О Р Ы

KAZAKHSTAN
D E P O S I T
I N S U R A N C E
F U N D

Жылдық есеп 2010

СІЗ САЛАСЫЗ
БАНК КӨБЕЙТЕДІ
БІЗ КЕПІЛДІК БЕРЕМІЗ

МИССИЯМЫЗ:	банк депозиттеріне кепілдік беру арқылы салымшылардың мүддесін қорғау және қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда олардың шығынын өтеу
ҚОРДЫҢ ДҮНИЕТАНЫМДЫҚ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ:	■ депозиттерге кепілдік берудің тиімді жүйелерін құрудың халықаралық принциптеріне сәйкес келу; ■ өз миссиясын таңдаулы әлемдік тәжірибенің жетістіктерін пайдалана отырып атқару
СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТТАРЫ:	■ қордың негізгі контрагенттерімен тиімді әріптестік іс-қимылдың одан әрі дамуын қоса алғанда тиімді корпоративтік басқару; ■ сақтандыру жағдайларының басталуына (рәсімдердің әзір) дайын болу; ■ депозиттерге кепілдік беру жүйесінің қызметі жөнінде жұртшылықты және өзге де мүдделі тұлғаларды хабардар ету; ■ қор қызметкерлерінің біліктілік деңгейін арттыру

МАЗМҰНЫ

■ Қолданылған қысқартулар тізімі.....	3
■ Төрайымның үндеуі.....	4
■ Қордың стратегиялық міндеттерін орындау деңгейін бағалау кестесі	5
■ 2010 жылдың оқиғалар күнтізбесі	7
■ Қазақстанның банк секторының 2010 жылдағы дамуы	9
■ Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру жүйесінің шолуы	11
■ Қор туралы	12
■ Қордың басқару органдары.....	16
■ Тәуекелдерді басқару жүйесі.....	19
■ Депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер.....	20
■ «БАТА» сараланған мөлшерлемелер жүйесі және ақпараттық жүйесі	21
■ Қатысушы банктерді тексеру.....	22
■ Қордың кепілдік берілген өтемақыны төлеу үшін арнайы резерв және инвестициялық қызметі	23
■ Салымшыларға кепілдік берілген өтемақыны төлеу.....	25
■ Қордың банктер тарату комиссияларының және кредиторлар комитеттерінің құрамындағы жұмысы	25
■ Қордың заңнаманы жетілдіру жағынан жұмысы	26
■ Халықаралық ынтымақтастық	27
■ Қызметкерлерді басқару	29
■ Жұртшылықты хабардар ету	30
■ Аудитордың есебі және қаржылық есептілік.....	32

ҚОЛДАНЫЛҒАН ҚЫСҚАРТУЛАР ТІЗІМІ

Депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы заң

Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы Қазақстан Республикасының Заңы

ДКБЖ

Депозиттерге кепілдік беру жүйесі

ЖІӨ

Жалпы ішкі өнім

Қаржы қадағалау агенттігі

Қазақстан Республикасы қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі

Қатысушы банк

Депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банкі

Қор

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы

Ұлттық Банк

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

IADI

Депозиттерді сақтандыру жүйелерінің халықаралық қауымдастығы

ТӨРАЙЫМНЫҢ ҮНДЕУІ

Өткен 2010 жыл әлемдік қаржы жүйесінің қалпына келтіру үрдісінің алғашқы белгілерін белгілеп, бұл дағдарыс кезеңінде айтарлықтай күйзеліске ұшыраған Қазақстан қаржы жүйесі ахуалының сауығуына бірмәнді ықпал етті.

Республиканың қаржы ортасында дағдарыс құбылыстарына тойтарыс беруде ең алдымен дағдарыстың зардабы әсер еткен банктік сектордағы ахуалдың тұрақтануына арналған уақтылы Үкіметтің және қаржы реттеуіштерімен қабылданған шаралар өте маңызды рөл атқарды. Қолданылған шаралардың негізгі оң нәтижесі болып 2008-2010 жылдары банктердің тұрақты жұмысы және олардың күрделі мерзімде мәжбүрлеп тарату жағдайларға ұшырамауы табылады.

Әйтсе де, қазақстанның депозиттерге кепілдік беру жүйесі қатысушы банктердің банкрот болған жағдайында салымшылардың алдында өз міндеттемелерін орындауға тұрақты дайындық үстінде болды. Сонымен бірге 2008 жылдың қазан айынан бастап Қордың жауапкершілік дәрежесінің өсуі кепілдік берілген өтемақыны төлеу сомасының жеті жүз мың теңгеден бес миллион теңгеге дейін жоғарылатуы салдарынан міндеттемелерінің үлкеюімен ұласа екпіндеді. Бұл депозиттерге кепілдік беру жүйесінің дамыту жұмыстарын әрмен IADI негізгі қағидаларына сәйкес жалғастыру қажеттілігін анықтады. Сіздің назарыңызға қордың осы жылдық есебінде оның 2010 жылдағы қызметінің негізгі бағыттарының нәтижелері туралы мәлімет ұсынылған.

Сөзсіз ДҚБЖ-нің негізгі миссиясы банкті мәжбүрлеп таратқан жағдайда депозиторлардың мүдделерін қорғау болып табылады: оның негізгі мақсаты – күйзелістің жоғары ықтималдық шарттары кезінде кепілдік берілген өтемақының төлемін уақытында және тиімді іске асыру ерекше маңызды мән алады. Сондықтан Қор кепілдік берілген өтемақыны төлеу үрдістерін жетілдіру мен әрбір банк тәуекелдерінің кескіндерін бағалау сапасын жоғарылату іспеттес басты мақсаттарға күш-жігерін шоғырландырды.

Кепілдік берілген өтемақыны төлеу ерекше қажырлы еңбекті қажет ететін үрдіс. Көбінесе оның тиімділігі Қордың қаржылық тұрақтылығына, банктің салымшылар тізімін мерзімінде беру қабілетіне және төлеулерге арналған шараларды жүзеге асыру үшін Қордың дайындығына тәуелді болады.

Сонымен қатар басқа елдердегідей кепілдік берілген өтемақының сомасын арттыру Қордың

қаржылық тұрақтылығын қосымша капитализациялаумен нығайтылып, соның нәтижесінде соңғы екі жарым жылда оның жарғылық капиталы 16 миллиард теңгеден 121 миллиард теңгеге дейін өсті.

Қор талаптарына сәйкестігін барлау бойынша қатысушы банктер депозиторларының деректер базасына Қорға қосымша өкілеттіктердің берілуі үдетілген төлемдер жүргізу мақсатын жүзеге асыруды әлдеқайда жақындатты.

Сонымен бірге «Неғұрлым тәуекелді банк үлкен сый ақыны төлейді» қағидасы бойынша Қорға жарналарды әділ төлеу жүйесінің негізі болып табылатын қатысушы банктердің тәуекелді бағалаудың сәйкес жүйесін құру бойынша Қордың салған күш-жігері өткен жыл сәтті өтті. Сараланған мөлшерлемелер жүйесі қайтадан қарастырылып, соның нәтижесінде қатысушы банктердің қаржылық тәуекелдіктерін бағалау мен түсіндіру дәрежесі жоғарылады.

Сайып келгенде бірлескен күштің нәтижесінде жұртшылықтың банктік секторға деген сенімін сақтап қалудың сәті түсті. Барлық дағдарыс орын алған жылдар ағымында депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктерде жеке тұлғалардың депозиттік базасының тұрақты өсуі байқалды. Есепті жыл бойынша олар 16,2%ға өсіп, жалпы сомасы 2,25 триллион теңгеге дейін жетті.

Өте болашағы мол басымдылық ретінде реттеуші органдармен бірге екі жыл бұрын басталған банктердің қайта құрылымдауының тиімді әдістері бойынша жұмыстың әрмен жалғасқанын, сонымен қатар банктерде Шариат қағидалары бойынша жұмыс жасайтын депозиттерге дәлме-дәл кепілдік беру моделін құру міндеттерін атап өту қажет.

Әрине, бір қатар маңызды мәселелердің шешімдері үшін уақыт талап етіледі. Дегенмен, депозиттерге кепілдік беру жүйесін жетілдіру бойынша бүгінгі таңда жасалған жұмыстың көбі әрмен оны дамыту үшін қажет негіз болатындығын абыроймен атап өтуге болады.

Құрметпен,

Бақыт Мәженова

ҚОРДЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ МІНДЕТТЕРІН ОРЫНДАУ ДЕҢГЕЙІН БАҒАЛАУ КЕСТЕСІ

31.12.2010 жағдайы бойынша

Пайдаланылатын белгілер:

Д	Даму үрдісі
Е	Енгізілген және одан әрі дамытуды талап етеді
Т	Дамытуды талап етеді
Ж	Жақсы
Қ	Қанағаттандырады

Қор жұмысының объектілері	Қордың бастамалары		Атқару деңгейлері
Тиімді корпоративтік басқару және әріптестік	1	Халықаралық принциптерге сәйкестігін бағалау	
	a	Депозиттерге кепілдік беру жүйесінің тиімділігін бағалау бойынша IADI әдістемесінің негізінде Қор қызметінің өзін өзі бағалауын өткізуі (self assessment)	Д
	б	Депозиттерді сақтандыру жүйесінің тиімді қызметінің негізгі қағидаларына сәйкес Қорпроцедураларын талдау және дамыту	Д
	2	Корпоративтік басқарудың табысты болуы үшін жағдайлар жасау	
	a	Қордың Директорлар Кеңесінің шешімдерінде ішкі бақылау нәтижелерін көрсету	Е
	б	Жекелей бизнес үрдістерді жүргізу тәртібі бойынша ішкі процедураларды құру	Е
	3	Заңнамалық ортаға сәйкес келу	
	a	Қордың басқару органдарының өкілеттіктерін анықтау бойынша Қор Жарғысына өзгерістер енгізу	Е
	б	Келесі бөліктерде дағдарыстан кейінгі мерзімде депозиттерге кепілдік беру жүйесін жетілдіру:	
	-	Депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның міндеттері және функциялары	Д
	-	Кепілдік берілген өтемақының сомасын анықтау	Д
	-	Заңды тұлғалардың жеке дәрежелеріне кепілдіктің таралуы	Д
	-	Қордың арнайы резервін қалыптастыру	Д
	-	Қажет болған жағдайда депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы Заңына өзгерістер енгізу	Д
	4	Активтерді ұтымды пайдалану	
	-	Қордың инвестициялық саясатын және инвестициялық стратегиясын жетілдіру	Е
	5	Қордың өзара әрекеттесуі:	
	a	Қаржы қадағалау агенттігі	Ж
	б	Қазақстан Ұлттық Банкі	Ж
	в	Қазақстан Қаржыгерлерінің Қауымдастығы	Ж
	г	ДКБЖ қатысушы банктер	Ж
	д	Депозиттерге кепілдік беретін шетелдік ұйымдар	Ж
	е	Халықаралық институттар және шетелдік ұйымдар	Қ
	ж	Тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) жабдықтаушылар	Қ
	6	Негізгі әріптестермен ақпараттық қарым-қатынасты дамыту	
	a	Нормативтік құқықтық актілерді жасауға қатысу	Е
	б	Ақпаратпен алмасудың тетіктерінің тізімнің кеңейтуі және жетілдіруі	Е

Қор жұмысының объектілері	Қордың бастамалары		Атқару деңгейлері
Қордың операциялық қызметі	1	Қордың ішкі бақылау жүйесінің белгіленген талаптарға сәйкес келуі	Е
	2	Қордың стратегиялық бизнес-үрдістері:	
	а	Қосылу келісім-шартының талаптарын белгілеу	Е
	б	Мәжбүрлеп таратылатын банктің депозиторларына кепілдік берілген өтемақыны төлеу тетігін дамыту:	
	-	қатысушы банк салымшыларының автоматтандырылған есебін алу және салымшылар бойынша деректер базасын жасау бойынша талаптарды белгілеу	Е
	-	салымшылар бойынша қатысушы банктердің деректер беруін стандарттау	Е
	-	қатысушы банктер салымшыларының автоматтандырылған есебі бойынша деректер базасын тексеріп отыру	Е
	в	Қордың инвестициялық қоржынын тиімді басқару	Е
	г	Қордың арнайы резерв тапшылығын жою жөнінде баламалы әдістерді зерделеу және Қазақстан Республикасы заңнамасына өзгерістер енгізу жөнінде ұсыныстар әзірлеу	Д
	д	Ең аз шығын принципіне негізделген проблемалы банктерді қайта құрылымдаудың тиімді әдістері ретінде ОВА, Bridge bank, P&A институттарын енгізу жөнінде ұсыныстар әзірлеу, оның ішінде:	
	-	проблемалы банктің мүлкін бағалау	Д
	-	қатысушы банктің мәжбүрлеп қайта құрылымдау немесе тарату бойынша өткізілетін шаралардың және оның депозиторлардың қаржы қолдауының іске асыру әдістері	Е
	-	ОВА, Bridge bank, P&A құралдарының іске асыруы үшін нормативтік заң базасының дамытуы	Е
	е	Қордың арнайы резервін қалпына келтіру жөніндегі қызметін іске асыру:	
	-	Қатысушы банктің жұмысын тоқтатқан кезде және/немесе қатысушы банкті барлық банк операцияларын жүргізуге берілетін лицензиядан айырған кезде тағайындалатын уақытша әкімшіліктің құрамына кіру арқылы	Е
	-	Мәжбүрлеп таратылған қатысушы банкті тарату комиссиясының құрамына кіру арқылы	Е
	-	Мәжбүрлеп таратылған қатысушы банк кредиторлар комитетінің құрамына кіру арқылы	Е
	ж	Қор тәуекелдерінің негізгі аймақтарын анықтау және тәуекелдерді басқару	Е
	з	ДҚБЖ қатысушы банктердің міндетті күнтізбелік жарналарының сараланған мөлшерлемелерін есептеу методологиясын дамыту	
	-	Жаңа коэффициенттерді өндіру, бар коэффициенттерді түрлендіру және тесттен өткізу	Е
	-	Коэффициенттердің жаңа шекті мәндерін анықтау	Е
	-	"БАТА" ақпараттық жүйесін дамыту	Е
	и	Депозиттерге кепілдік беру мәселелері бойынша халық арасында ақпараттық-түсіндіру жұмысы	Е
Адам ресурстарын басқару	1	Қор қызметкерлерінің біліктілігін арттыру жүйесін дамыту	
	2	Жобаларды дамыту үшін кеңесшілерді тарту	
	а	Сараланған мөлшерлемелер жүйесін жетілдіру бойынша кеңесшіні тарту	Т
	б	Банк мүлігін бағалау әдістемесін өңдеу бойынша кеңесшіні тарту	Т

2010 ЖЫЛДЫҢ ОҚИҒАЛАР КҮНТІЗБЕСІ

АЙ	ОҚИҒАЛАР
Жыл бойы	«Наурыз Банк Қазақстан» АҚ және «Валют-Транзит Банк» АҚ салымшыларына кепілдік берілген өтемақыны төлеу, салымшылардың құжаттарын төлемнің уақтылылығы, дұрыстығы және негізділігіне тексеру жалғастырылды
	Қордың өкілдерінің «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ және «Валют-Транзит Банк» АҚ кредиторлар комитеттерінің жиылыстарына қатысуы
	Қатысушы банктерде кепілдік берілген депозиттерді есепке алудың автоматтандырылған дерекқорының Қор талаптарына сәйкестігін анықтау бойынша тексеру, жылына барлығы 10 банкте тексеру жүзеге асырылды
	Қордың IADI Зерттеу комитеті мен шағын комитеттері шеңберінде зерттеулерді және нұсқауларды әзірлеу жөніндегі жұмыс топтарына қатысу
	8-800-080-10-20 «шұғыл байланыс» телефоны бойынша депозиттерге кепілдік беру мәселелеріне байланысты халыққа кеңес беру
	Қордың Директорлар кеңесінің алты жиылысы және Қордың Консультативтік кеңесінің тоғыз жиылысы өткізілді
Қаңтар	Қор өкілінің Гоадағы (Үндістан) IADI Азия-Тынық мұхитының аймақтық комитетінің сегізінші жылдық жиналысына қатысуы
Ақпан	Қордың Директорлар кеңесі Қордың инвестициялық саясатына өзгерістер енгізу туралы шешім қабылдады
Сәуір	Қордың Директорлар кеңесі депозиттер бойынша ұсынылатын сыйақы мөлшерлемесін жылына ұлттық валютада 10% дейін және шетелдік валютада 7% дейін азайтуға шешім қабылдады.
	Қор өкілі депозиттерді сақтандыру жүйесін дағдарыс кезінде және дағдарыстан кейін кезеңдерінде нығайту мәселелері бойынша Себуде (Филиппин) өткен саммит конференцияға қатысты.
	«Валют-Транзит Банк» АҚ салымшыларын кепілдік берілген өтемақыны төлеу бойынша банк-агентпен өзара есеп-айырысудың аралық салыстырмалы тексеруін жүргізу
Мамыр	Қордың қызметкерлері Қазақстан Республикасындағы инвесторлар мен қаржы қызметтерінің тұтынушыларының құқықтарын қорғау және ипотекалық несие беру сұрақтары бойынша заңнамаға өзгертулер мен қосымшалар енгізу Жұмыс тобына қатысты
	ҚорТөрайымының қатысуымен интернет конференция және журналисттерге брифинг жүргізілді.
	Қордың Консультативтік кеңесінің шеңберінде міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналардың көлемі мен төлеу тәртібін анықтау Ережелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу үшін ұсыныстар дайындау жұмыс тобы құрылды
Маусым	«БАТА» күнтізбелік жарналарының сараланған мөлшерлемесін есептеуге арналған бағдарламалық жүйесі Қордың интеллектуалдық меншік объектісі болып тіркелді.
	Қордың Консультативтік кеңесімен Қордың Директорлар Кеңесіне міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналардың көлемі мен төлеу тәртібін анықтау Ережелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізуге өзгерістер жобасын ұсынуға және бекітуге шешім қабылданды

АЙ	ОҚИҒАЛАР
Шілде	2010-2012 жылдарына Қордың Стратегиялық даму жоспары дайындалды. Қордың Директорлар Кеңесі Консультативтік кеңесімен ұсынған Ережелерге өзгерістер мен қосымшалар бекітілді.
Тамыз	Депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінен «Казинкомбанк» АҚ мен «Мастербанк» АҚ шығарылды.
Қыркүйек	Қордың қызметкерлері Алматыда өткен «Қазақстан Республикасындағы банкроттық жүйесін өзгерту» дөңгелек үстел жиналысына қатысты. Қордың штат құрылымын қайта өзгерту жүргізілді.
Қазан	Токиода өткізілген IADI оныншы жалпы жиналысында және «Қаржының қауіпсіздік жүйесі: ары қарай дамытудың бағыттары» конференциясында Қордың Төрайымы ұлттандырылған банктердің реприватизациясы тақырыбына сөз сөйледі
Қараша	Бакуде (Әзірбайжан) IADI Еуразиялық аймақтық комитетінің «Депозиттерге кепілдік беру жүйесінің қаржылық жүйені тұрақтандырудағы рөлі» семинарында Қор қызметкерлерінің қатысуы. Қазақстан Республикасының Ұлттық валюта Күні мен Қордың он бір жылдығына корпоративтік кеш өткізілді, Қор қызметкерлері боулинг бойынша турнирге қатысты. Қазақстандағы исламдық қаржыландыру сұрақтары бойынша заңнамаға өзгерістер енгізу үшін Қордың өкілдері ұсыныс дайындау жұмысының жұмыс тобына қатысты.
Желтоқсан	«Депозиттерге кепілдік беру туралы Сіз не білуіңіз қажет» деген жаднама жасалды және депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктерге салымшылар арасында тарату үшін жіберілді. Акционердің шешімімен Қордың жарғылық капиталы 121 миллиард теңгеге дейін ұлғайтылды.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ БАНК СЕКТОРЫНЫҢ 2010 ЖЫЛДАҒЫ ДАМУЫ

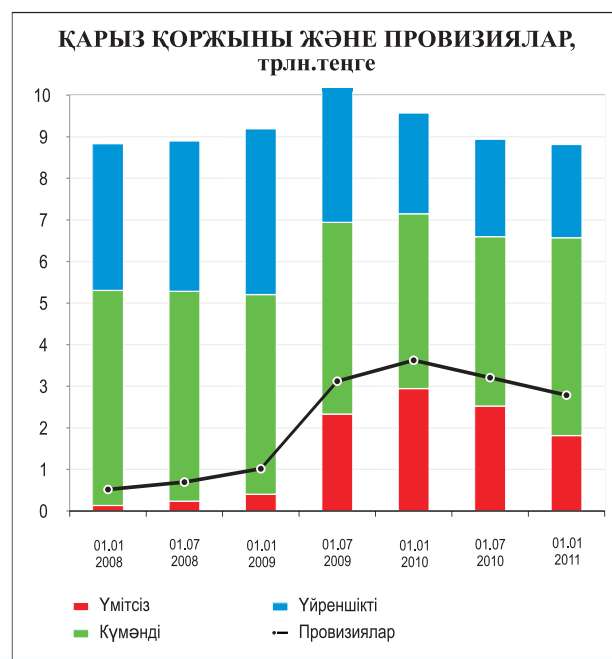
■ 2009 жылдың 1,2% және 2008 жылдың 3,2% қарсы 2010 жылдың қорытындылары бойынша Қазақстанның ЖІӨ -нің өсуі 7% құрады. Есеп беру жылының ішінде еліміздің экономикасына кеден одағына кірудің нәтижесінде өткізу нарығының кеңеюі, өнеркәсіптік өндірістің өсуі және әлемдік шикізат нарығының бағалық конъюнктурасы іспеттес факторлар қолайлы ықпал етті. Мысалға, 2010 жылдың басында Brent маркасының мұнайының бағасы баррелге 75 долларды құрап, ал жыл соңында 90 АҚШ доллар шамасына жетіп, экспорттан алған жиынтық табысқа, профициттің өтімділігіне және елдің сауда балансының сальдосына оң әсерін тигізді.

2010 жылы бойы тұрақты сыртқы және ішкі шарттар қазақстандық қаржы жүйесінің қалпына келтіруге ғана емес, қаржы дағдарысының қарбалас кезін өткеннен кейін жеткен шамалы оң нәтижелердің бекітуіне де мүмкіндік туғызды. Өте қысылтаң жағдайда тұрған үш отандық банктердің «Темірбанк» АҚ, «БТА Банк» АҚ, «Альянс Банк» АҚ 2009 жылдағы қаржылық проблемалары банктердің сыртқы кредит берушілермен келісім және олардың қарыздарының ары қарай қайта құрылымдауы арқасында 2010 жылы аяқталды. Тұжырымдап келген қорытындылар бойынша осы үрдіс бір жарым жылға созылып, банктердің сыртқы қарыздарының сомасы 11 миллиард АҚШ долларынан астам қысқартылып, олардың міндеттемелерінің еншісі жылдың ішінде 34%-дан 24%-ға дейін азайды. Банктердің міндеттемелерінің қайта құрылымдауын аяқтау, әрине, елдің банк секторының ортақ жағдайын оңалтуға және жүйелік тәуекел

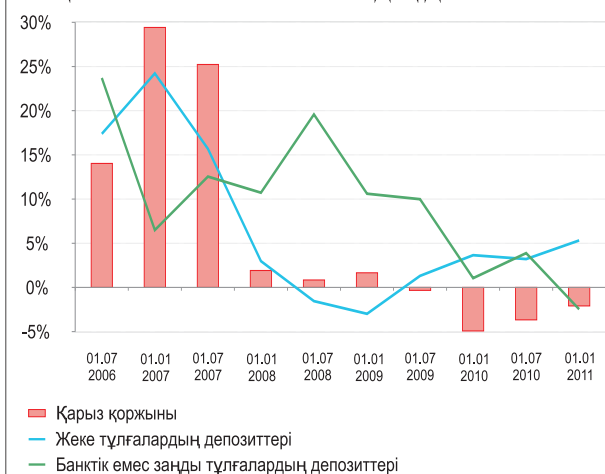
деңгейінің төмендетуіне едәуір дәрежеде мүмкіндік туғызды. Барлық үш проблемалық қаржы институттарында банктердің негізгі акционерімен қосымша капитализация жүргізілді - «Самұқ-Қазына» ұлттық әлауқатының мемлекеттік Қоры банктердің 67% бен 82% дейін аралығындағы акцияларға ие болып отыр. Сайып келгенде, барлық банк секторының жиынтық есепті меншік капиталы жылдың ішінде 1,8 триллион теңгеге дейін екі есеге өсті.

Жалпы банк активтерінің жылдық өсуі 4,1% немесе 474,2 миллиард теңгені құрап, 12 триллион теңгеге дейін жетіп, соның ішінде 4,4 триллион теңгені шетелдік валюта құрады. Сонымен бірге жыл бойы жиынтық қарыз қоржыны 5, 9% немесе 573,0 миллиард теңгеден 9,1 триллион теңгеге дейін қысқарды, ал банк кредиттерінің ЖІӨ-ге қатынасы 57%-дан 47%-ға дейін төмендеді. Осы қысқарту «БТА Банк» АҚ қайта құрылымдаумен кредиттерінің бір бөлігінің есептен шығару салдарынан болғанын атап өтуге болады. «БТА Банк» АҚ есепке алу-сыз жылдық жиынтық қарыз қоржыны 310,3 миллиард теңгеге немесе 4,4%-ға үлкею оңтайлы динамикасын көрсетті. Мұндай шамалы өсу банктердің қарызшыларға қойған талаптарын жоғарылатып, кредит беруді едәуір дәрежеде қысқартты, бұл өз кезегінде қарыз қоржынының сапасының барлық көкейкесті проблемасының салдарынан болды. Осылай, 2010 жылдың 31 желтоқсанындағы жай-күйі бойынша үйреншікті кредиттердің еншісі 26,4%, күмәнді енші - 53,6% (соның ішінде 5-ші дәрежедегі күмәнді - 13,7%) және үмітсіз енші - 20,1% құрады.

Депозиттық базасының жиынтық өсуі 13,7% құрады, немесе 821,5 миллиард теңгеден 6, 8 триллион теңгеге дейін, соның ішінде бөлшек депозиттердің өсуі 16,2% байқалды, немесе 313,5 миллиард теңгеден 2,3 триллион теңгеге дейін болды. Сонымен бірге депозиттердің квартал сайын құйылуы 2010 жылдың ішінде 5% аспады, кредиттердің өсу қарқындары баяулағанына қарамастан корпоративтік және депозиттерінің өсу қарқындары, бөлшек секторларды кризиске дейінгі мерзімнің көрсеткіштеріне қайтып келмеді деп айтуға болады. Алайда, банктердің ТОП-8-дігінде, жиынтық еншісі 82% банк сектордың активтерін сомасын құрап, жыл ішінде өтімділік активтердің орташа деңгейі (12,3%-дан 34,6% дейін) болды, яғни жеткілікті өтімдік шарттарында коммерциялық банктердің өздерінің пассивтерін ұзарту үшін қажеттіліктің жоқтығы туралы айтуға болады.

ҚАРЫЗ ЖӘНЕ ДЕПОЗИТТІК ҚОРЖЫНДАРЫНЫҢ ТОҚСАН САЙЫН ӨЗГЕРІСТЕРДІҢ ДИНАМИКАСЫ

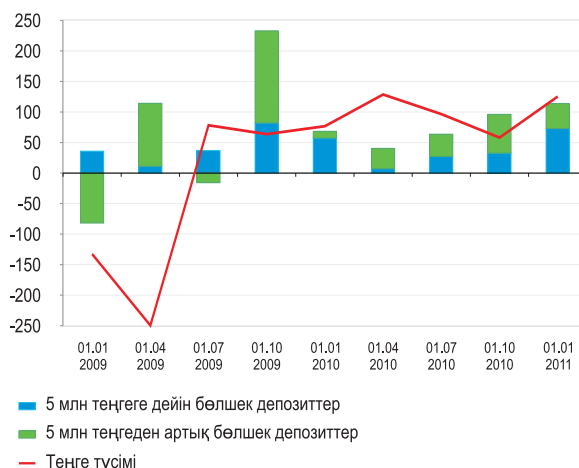
Сонымен қатар жеке тұлғалардың үлестерінің пайдаларына отандық банктердің құрылымын қорландыру өзгерістері әлемдік қаржы дағдарысының маңызды зардаптарының бірі болып, банктер тұрғындардың құралдарын белсенді тарта бастады және 2007 жылдың басында жеке тұлғалардың депозиттерінің үлесі ірі банктердің арасында 7%–24% аралығында ауытқып отырды, ал осыдан төрт жылдан кейін осы үлес 14%–48% шегінде өзгертіліп отырды.

2010 жылдың 31 желтоқсаны бойынша бөлшек депозиттық базасының құрылымы келесі сипатта болды: басым бөлігін 86,7% жалпы үлесімен мерзімдік салымдар құрайды ары қарай ағымдағы және карт шоттардағы қалдық сомалары 11,7% болды, ал талап етуге дейінгі салымдар мен шартты салымдар сәйкесінше 1,5% және 1% құрайды.

Егер жұртшылық депозиттерінің өсуі 2009 жылдан негізінен шетелдік валютада 15 миллион теңгеден артық ірі салымдардың мөлшерінде өсу орын алса, онда 2010 жылдың қорытындылары бойынша ең үлкен өсімді 5 миллион теңгеге мерзімдік теңгелік жинақ дейін көрсетті. Негізінен, 5 миллион теңгеге дейін мерзімдік депозиттердің өсуі есеп беру жылына 140, 2 миллиард теңгені (24,2%) құрады.

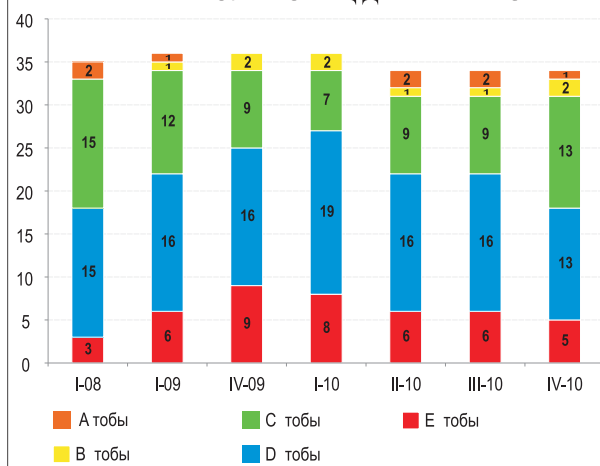
Сонымен бірге 140,2 миллиард теңге жылдық өсу сомасынан 105,3 миллиард теңге 3 миллион теңгеге дейінгі мөлшердегі депозиттерге тиесілі екенін атап өтуге болады. 5 мен 15 миллион теңге аралығындағы. Қарастырылып отырған кезеңде мерзімдік салымдар қоржыны 77,5 миллиард теңгеге (41%) ұлғайды. Сонымен бірге 15 миллион теңгеден асатын ірі мерзімдік салымдардың таза жылдық өсуі 95,3 миллиард теңгені (11%) құрады.

САЛЫМДАРДЫҢ ТОҚСАНДАР БОЙЫНША ӨЗГЕРІСТЕР, млрд. теңге

Қаржы көрсеткіштерге негізделген «БАТА» күнтізбелік жарналарының сараланған мөлшерлемелерін есептеу жүйесіне сәйкес ДҚБЖ 34 банктерінің 11-і өз позицияларын жақсартып, төмен жарналар төлеу тобына өтті. Осы есептеулердің жүйесі бес жіктелік - А, В, С, D және E топтарын анықтап, сәйкесінше банкінің кепілдік берілетін салымдары сомасынан тоқсан сайын жарналардың мөлшерлемелері 0,04%, 0,08%, 0,11%, 0,19% және 0,38 болды. Егер 2009 жылдың төртінші кварталында D және E топтарында 36 дан 25 ДҚБЖ қатысушы банктер тұрса, онда осы топтарға 2010 жылдың төртінші кварталының қорытындылары бойынша 34 банктерден 18 келеді.

"БАТА" ЖҮЙЕСІ ТОПТАРЫНЫҢ ҚҰРАМЫНДАҒЫ БАНКТЕР БӨЛІНІСІНІҢ ДИНАМИКАСЫ

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ШОЛУЫ

■ Қазақстандағы депозиттерге кепілдік беру жүйесі 1999 жылдың қарашасынан бастап жұмыс атқарып, ең алдымен, ел тұрғынындарының басым көпшілігін қамтитын барлық ұсақ салымшыларының, яғни коммерциялық банктер депозитор-жеке тұлғаларының мүдделерін қорғауды қамтамасыз етуге негізделген 2010 жылдың 31 желтоқсаны жағдайы бойынша өтемақы сомасы 5 миллион теңге мөлшерінде Қор жеке тұлғалардың барлық банктік шоттарының 99,7% кепілдікпен толық қамтамасыз етті.

Қазақстандағы депозиттерге кепілдік берудің сұрақтарын реттейтін негізгі нормативтік құқықтық акт болып 2006 жылдың 7 шілдесіндегі «Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банктерде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңы табылады. Осы заң депозиттерге кепілдік беру және қатысушы банктерді мәжбүрлеп тарату жағдайында салымшыларға кепілдік берілген өтемақыны төлеу процедураларына қатысты негізгі қағидалар мен жағдайларды орнатады.

Депозиттерге кепілдік беру жүйесіне жеке тұлғалардың банктік шоттарды ашуға және жүргізуге, депозиттерді қабылдауға лицензиясы бар барлық банктер кіреді. Қатысушы банктер міндетті түрде кепілдік берілген өтемақыны төлеу үшін Қорға күнтізбелік жарналарды тоқсан сайын аударып, осыдан Қордың арнайы резерві қалыптастырылады. Қатысушы банктің қаржылық жай-күйі және оның тәуекелдер профиліне тәуелді сараланған жарналар мөлшерлемелері бойынша Қорға қатысушы банктердің міндетті күнтізбелік жарналары төленеді. Қордың арнайы резервінің жеткіліксіз болуы жағдайында міндетті түрде кепілдік беру туралы Заңымен қатысушы банктерден қосымша төтенше жарналар алу, сонымен бірге Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінен несие алу қатынасы қарастырылған.

Мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енгеннен кейін 14 жұмыс күн ағымында Қазақстан тұтшылықтарын қамтитын барлық өлкесін Қор қатысушы банктің мәжбүрлеп таратуы, кепілдік берілген өтемақыны төлеу мерзімі, кепілдік берілген өтемақыны төлеу мерзімі, сонымен бірге банк-уәкілдің аты немесе төлеуді жасайтын поштаның ұлттық операторы туралы әр түрлі бұқаралық ақпарат құралдар арқылы хабардар етеді. Қор төлемдерді өткізу үшін банк уәкілді конкурстық негізде таңдап, оған қажетті арнаулы резервтен соманы аударады. Банк уәкілді таңдау кезінде Қор оның филиал желісінің көлемі, кепілдік берілген өтемақыны төлеу бойынша алдыңғы тәжірибесін және басқа факторларды есепке алады.

Міндетті түрде кепілдік беруге барлық жедел және шартты депозиттер, талап етуге дейінгі салымдар, ағымдағы және жеке тұлғалардың карт шоттары, соның ішінде жеке кәсіпкерлерді депозиттері жатады. Кепілдік берілген өтемақыны алулары үшін банкінің салымшысы құжаттарымен, жеке куәлігімен, және банктік шоттың/салымның келісім шарттарымен банк уәкілге баруы қажет.

Салымшыға кепілдік берілген өтемақы банктік шотындағы қалдығының мөлшерінде сыйақысыз есептеледі, бірақ ол әрбір салымшыға бір банктен бес миллион теңгеден аспайды¹.

Банк-уәкіл арқылы кепілдік берілген өтемақыны төлеудің ресми мерзімі өткеннен соң, бірақ банкті мәжбүрлеп тарату аяқталған күнінен бір жыл ішінде кешіктірмей салымшылар тікелей Қордан өтемақыны алуға құқығы бар.

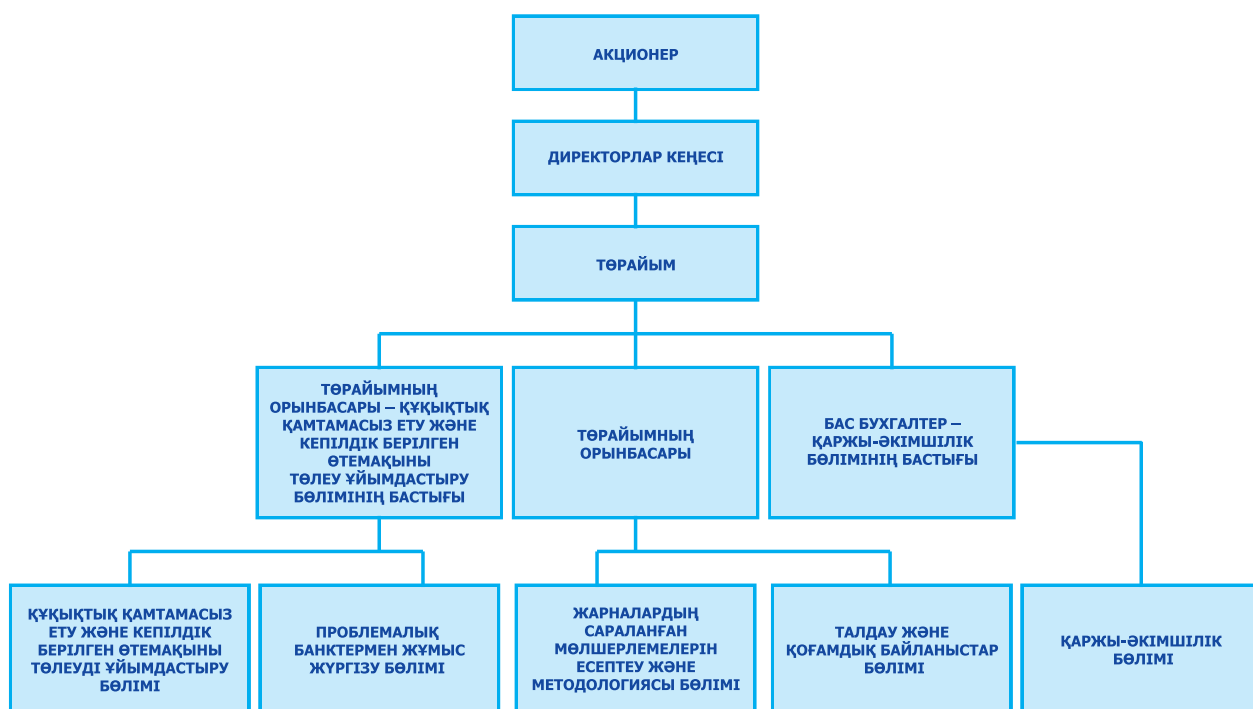
Қазақстандағы Қордың қызметі кезінде үш банк мәжбүрлеп таратылды – «Көмір-банк» ЖАҚ (2003 жылы), «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ (2005 жылы) және «Валют-Транзит Банк» АҚ (2007 жылы). Қор заңнамаға сәйкес барлық үш банктердің 67 мыңға шақты салымшыларының 15 миллиард теңгеден астам жалпы көлемінде кепілдік берілген өтемақысын төледі.

1 Максималды кепілдік берілген өтемақының осы мөлшеріне өзгерістерді енгізу туралы Қазақстан Республикасының Заңына және 2008 жылдың 23 қазанынан «қаржы жүйесінің сұрақтары бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне толықтырулар мен өзгертулер енгізулеріне. сәйкес 2012 жылдың 1 қаңтарына дейін әрекет етеді

ҚОР ТУРАЛЫ

■ «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы - коммерциялық емес ұйым, оның акционері және жоғары басқару органы болып Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі табылады. Қор екінші деңгейдегі банктердің ішкі көзін қорландыру үшін отандық банк жүйелеріне жұртшылықтың сенімінің сүйемелдеуі мақсатымен және жұртшылықтың депозиттердің өсуін ынталандыруы үшін 1999 жылдың қарашасында құрылды.

ҚОРДЫҢ ҰЙЫМДЫҚ БӨЛІМДЕРІ

ҚОРДЫҢ БӨЛІМДЕРІ

■ Қордың ішкі ұйымдық құрылымында есеп беру жылында өзгерістер өткізілді. Қыркүйектің басында Банктердің статистикасы және талдау бөлімі екі бөлімге өзгерген - Жарналардың сараланған мөлшерлемелерін есептеу және методологиясы бөлімі мен Талдау және қоғамдық байланыстар бөлімі, ал Құқықты қамтамасыз ету және методология бөлімі Құқықты қамтамасыз ету және кепілдік берілген өтемақыны төлеуді ұйымдастыру бөліміне атын өзгерткен.

Қор бөлімдерінің негізгі функциялары:

■ Жарналардың сараланған мөлшерлемелерін есептеу және методологиясы бөлімі

- міндетті күнтізбелік жарналарының сараланған мөлшерлемелері ауқымында жұмыс істейтін «БАТА» жүйесінде қатысушы банктердің жіктемелік топтары мен сәйкес міндетті күнтізбелік жарналар мөлшерлемелерін анықтау мен олар жайлы хабардар ету;
- жіктемелік тобын анықтау мен оған сәйкес міндетті күнтізбелік жарнасы сұрақтары бойынша қатысушы банктерден түсетін жазбаша наразылықтарды қарастыру;
- қатысушы банктер ауқымында «БАТА» сараланған мөлшерлемелер жүйесіндегі индикаторларының даму серпінін айқындайтын талдамалық ақпарат дайындау;
- қатысушы банктердің есеп беруін жинақтау, өңдеу және талдау;
- міндетті күнтізбелік жарналардың сараланған мөлшерлемелерін есептеу әдістемесін жетілдіру бойынша жұмыс;
- қатысушы банктердің төлеуіне қатысты міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналар мөлшерін есептеу, алрдың төленуінің толықтығын және уақтылығын қадағалау;
- «БАТА» ақпараттық жүйесінің бейімделуі және дамуы, тағы басқалар.

■ Проблемалық банктермен жұмыс жүргізу бөлімі

- қатысушы банктің консервациясына немесе барлық банктік операцияларды жүргізу лицензиясынан айырылуына байланысты уақытша әкімшілік құрамына қатысу;
- мәжбүрлеп таратылатын қатысушы банктің тарату комиссиясының құрамына қатысу;
- барлық банктік операцияларды жүргізу лицензиясынан айырылуына байланысты тағайындалатын уақытша әкімшілікпен, сонымен бірге кепілдік берілген депозиттер бойынша өтемақы сомаларын есептеудің бір бөлігіндегі мәжбүрлеп таратылатын қатысушы банктің тарату комиссиясымен жұмыс атқару;
- мәжбүрлеп таратылатын қатысушы банктің кредиторлар комитетінің құрамына қатынасу;
- қаржылық жағдайы ауыр банктер мәселелерін шешудің мәжбүрлеп тарату және балама әдістері және тағы басқалары бойынша әдістемелер құру бойынша ұсыныстарды дайындау және қарастыру.

■ Құқықтық қамтамасыз ету және кепілдік берілген өтемақыны төлеуді ұйымдастыру бөлімі

- Қордың қызметін және депозиттерге кепілдік беру жүйесінің жұмыс жасауын реттеуші нормативтік құқықтық акттеріне түзетулер енгізу туралы ұсыныстарды әзірлеу;
- Қорға келісуге түсетін нормативтік құқықтық акттердің жобалары бойынша ұйғарымдарды әзірлеу;
- Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығының және қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау уәкілетті органның Қордың құзырының шектеріндегі заңнама жетілдіру сұрақтары бойынша жұмыс топтарына қатысу;
- Қор жұмысының негізгі бағыттары бойынша нормативтік актілер және басқа әдістемелік құжаттары бойынша материалдарды жинау, оларды талдау, жобалау;
- Қазақстан Республикасының заңының талаптарына Қордың бұйрықтары, ұйғарымдары, және басқа да ішкі акттерінің сәйкес болуын қамтамасыз ету, қолданыстағы заңға олардың қарама-қайшылығының жағдайында оларды өзгерту немесе жою туралы ұсыныстарды енгізу;
- Депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне енетін банктер өтінішін, сонымен қатар олардың атауының өзгерісі кезінде банктер ұсынатын құжаттарды тексеру, депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінде екінші деңгейдегі банктердің қатынасуы туралы куәліктер дайындау мен беру, берілген және жойылған куәліктер есебін жүргізу;
- мәжбүрленіп таратылатын қатысушы банк депозиторларына кепілдік берілген өтемақыны төлеу процедурасын бақылау, құқықтық қамтамасыз ету, деректерді өңдеуді жүргізу, сонымен бірге банк-агентпен хат алысуды және келіссөздер жүргізу және кепілдік берілген өтемақыны төлеуүрдістерінде онымен нәтижелер тәптіштеуін жүзеге асыру;
- Қордың өткізетін мемлекеттік сатып алулар процедураларын құқықтық қамтамасыз етуді жүзеге асыру;
- Қор жүзеге асыратын шаруашылық және басқа келісім шарттарының (шарттар, келісімдер) жобаларын құру; контрагенттермен Қорға ұсынылатын келісімшарт жобаларының құқықтық сараптамасын өткізу, жасалған келісім шарттардың есебін жүргізу мен басқалар.

■ Талдау және қоғамдық байланыстар бөлімі

- уәкілетті органдар үшін депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің жағдайы мен дамуы, Қазақстанда бөлшек депозиттық нарықтың дамуы, «БАТА» күнтізбелік жарналарының сараланған мөлшерлемелерін есеп айырысуына сәйкес банктердің қаржы жағдайы туралы ақпараттық-аналитикалық шолуларды әзірлеу;
- Қордың ақпараттық-түсіндіру қызметінің тұжырымдамасын өңдеу және оны жүзеге асыру;
- Депозиттерді сақтандыру жүйелерінің халықаралық қауымдастығы (IADI) және депозиттердің сақтандырудың аумағында қызмет ететін басқа шетел ұйымдарымен жұмыс жүргізу, сонымен бірге IADI шеңберінде басқа бөлімдердің жұмысын үйлестіру;
- Қордың Стратегиялық даму жоспарын және жылдық есебін өңдеу; тағы басқалар.

■ Қаржы-әкімшілік бөлімі

- барлық қорлар түрлерін тиімді және үнемді пайдалану, Қор меншігінің сақталуын бақылау;
- Қордағы бухгалтерлік есепті жүргізу мен оны әбден жетілдіру және автоматтандыруға қатысу;
- қадағалаушы органдар үшін статистикалық, қаржылық және басқа есеп беруді дайындау, сонымен бірге Қор өткізетін инвестициялық қызметті талдау;
- кезекті күнтізбелік жылға Қор бизнес-жоспарын құру, оның орындалуын талдау мен бақылау, акционер үшін Қордың бизнес-жоспарын орындау бойынша есеп берулерді дайындау;
- Қордың мемлекеттік сатып алу жоспарын құрастыру, талдау және бақылау;
- қазына, тауарлық-заттық құндылықтар, негізгі құралдар, материалдық емес активтер, дебиторлық қарыз және қордың міндеттемелерін түгендеу, тағы басқалар.

ҚОРДЫ БАСҚАРУ ОРГАНДАРЫ

АКЦИОНЕР

■ Қорды ұйымдастырушы және бірден бір акционері Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі болып табылады. Акционердің құзыретіне қатысты мәселелер бойынша шешімдер қабылдау құқығы Ұлттық Банк Төрағасының орынбасары Ғалиева Дина Төлеубекқызына берілді.

Дина Ғалиева

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Төрағасының орынбасары

Акционердің ерекше құзырына Қорды ерікті қайта өзгерту және мәжбүрлеп тарату, Қордың акцияларын орналастыру және олардың орналастыру бағасы туралы шешім қабылдау, директорлар Кеңесінің құрамын қарастыру және олардың өкілеттіктерін жедел түрде тоқтату, Қордың Төрайымын тағайындау, Қордың резервті капиталын қолдану тәртібін тағайындау, Қордың жылдық есебін бекіту және Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңына сәйкес тағы басқа сұрақтар қатысты.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

■ Есеп беру жылдың ішінде Қордың директорлар Кеңесінің құрамына Қордың Директорлар кеңесінің Төраға болып келетін Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасының орынбасары, Қордың Төрайымы, Қазақстан Ұлттық Банкінің үш бөлімшелерінің жетекшілері, Қаржы Қадағалау Агенттігінің Төрайымының орынбасары, сонымен бірге екі тәуелсіз директорлар кірді.

Қордың Директорлар кеңесімен 2010 жылда алты жиналыс өткізілді, онда келесі сұрақтар талқыланды:

- Қордың 2011 жылға Бизнес-жоспарын (бюджет) бекіту;
- 2010-2012 жылдардағы мерзімге Қордың Стратегиялық даму жоспарын бекіту;
- Қордың Директорлар кеңесінің корпоративтік хатшысын тағайындау және оның өкілеттіктерінің мерзімдерін анықтау;
- Депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер қосылу Келісім шартына, сонымен қатар қосылу Келісім шартымен бекітілген Қордың талаптарына қатысушы банктердің депозиттерді сақтандырудың есепке алу автоматтандырылған базасына сәйкестігін тағайындау Ережесіне өзгерістерді бекіту;

- Салықтық есеп саясатқа, есеп саясатына және Қордың тәуекелдерін басқаруды ұйымдастырудың Ережесіне өзгерістерді бекіту және енгізу;
- Міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналарды төлеу мөлшерін және тәртібін анықтау ережесіне өзгерістерді бекіту;
- Ұлттық және шетелдік валютада жеке тұлғалардың қайта жұмылдырылған депозиттері бойынша ұсынылған сыйақы мөлшерлемесінің деңгейін анықтау әдістемесін талқылау;
- Қордың интернет-қорының деректілігін жоғарылату бойынша шараларды талқылау; қордың штаттық құрылымына өзгерістерді қарастыру және бекіту.

Есеп беру жылының сәуірінде директорлар Кеңесінің мәжілістерінде ұлттық валюта бойынша 11,5%-дан 10%-ға және шетелдік валютадағы 8%-дан 7%-ға дейін екінші деңгейдегі банктердің қайта жұмылдыратын жеке тұлғалардың депозиттеріне сыйақы мөлшерлерін төмендету туралы Қордың Консультациялық кеңесінің ұсынысы мақұлданып бекітілді.

Дәнияр Ақышев
Директорлар кеңесінің
төрағасы, Қазақстан
Республикасы Ұлттық
Банкі Төрағасының
орынбасары

Бақыт Мәженова
«Қазақстанның
депозиттерге кепілдік
беру қоры» АҚ
Төрайымы

**Гүлфайрус
Шайқақова**
Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Зерттеу
және статистика
департаментінің
директоры

Олег Смоляков
Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Қаржы
тұрақтылығы
басқармасының бастығы

Юрий Герасименко
Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Монетарлық
операциялар департаментінің
директоры

Қуат Қожахметов
Қаржы қадағалау
агенттігі Төрайымының
орынбасары

Жанат Құрманов
Тәуелсіз директор

Юлия Якупбаева
Тәуелсіз директор,
Қазақстан Қаржыгерлерінің
Қауымдастығының басқару
директоры

КОНСУЛЬТАТИВТІК КЕҢЕС

■ Консультативтік кеңес Қорға ұсыныстар, кеңестер, консультациялар өткізіп, міндетті түрде депозиттерге кепілдік беру сұрақтары бойынша Қордың құжаттарын өңдеуге көмектеседі. Консультативтік кеңес қызметінің тәртібі қабылданған жұмыс регламентімен анықталады. Консультативтік кеңестің шешімдері кеңес беру сипатында орын алады.

Қордың Консультативтік кеңесі депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер өкілдерінен дауыс беру нәтижелері бойынша олардың жалпы жиналысында жыл сайын сайланады. 2010 жылы Консультативтік кеңес төрағасының міндеттерін Консультативтік кеңес мүшелері сайлаған «АТФ Банк» АҚ өкіліне тапсырылған.

Есеп беру жылында Қордың Консультативтік кеңесінің жиналыстарында келесі сұрақтар талқыланды: міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналарды төлеу мөлшерін және тәртібін анықтау ережесіне өзгерістер мен толықтырулар, екінші деңгейдегі банктердің қайта жұмылдыратын жеке тұлғалар депозиттері бойынша ұсынылатын номиналды сыйақы мөлшерлемелері деңгейлерін төмендету, сонымен қатар қосылу Келісім Шартына өзгерістер енгізу. Сонымен бірге Консультативтік кеңестің шешімі бойынша жарналардың сараланған мөлшерлемелерін есептеут әдістемесін жетілдіру сұрақтары бойынша қатысушы банктердің өкілдерінен жұмыс тобы құрылды.

2010 жылдағы Қордың Консультативтік кеңесінің мүше банктері

«АТФ Банк» АҚ
«Банк ЦентрКредит» АҚ
«БТА Банкі» АҚ
«Еуразиялық банк» АҚ
«Қазақстан халық банкі» АҚ
«Қазкоммерцбанк» АҚ
«Kaspi bank» АҚ
«Ресей жинақ банкі» АҚ ЕБ
«Темірбанк» АҚ
«HSBC Банк Қазақстан» АҚ ЕБ
«Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ (байқаушы)

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

Қордағы ішкі бақылау жүйесі активтерді басқарудың тиімділігі мен пайдалылығы және шығындардың ықтималдығын анықтау, қаржылық және басқарушылық ақпараттың сенімділігін, толықтылығын және уақтылығын қамтамасыз ету, сонымен бірге Қазақстан Республикасының Заңының талаптарын сақтау мақсаттарында құрылған.

Қордағы тәуекелдерді бағалау 2008 жылы қабылданған тәуекелдерді басқаруды ұйымдастырудың іс жүзіндегі ережелеріне сәйкес орындалады. Қордың тәуекелдерді басқару бойынша комитеті Қордың бизнес-үрдістерінің тәуекелдерін жыл сайын бағалап, Қор қызметіндегі өте жоғары, жоғары және орташа

деңгейдегі тәуекелдердің болуы туралы ақпаратты қамтыған тәуекелдердің ортақ картасын құрып, сонымен бірге олардың деңгейін төмендету үшін алға қойылған шаралар бойынша ұсыныстар дайындайды.

Жыл сайын тәуелсіз аудиторлық компания Қор қызметіне тән тәуекелдердің деңгейін бағалайды, сонымен бірге Қордың бизнес-үрдістерін орындаудың ішкі бақылау жүйесінің бағалауын жүргізеді. Аудиторлық компанияның тексеріс нәтижелеріне сай осы жүйелерді жетілдіру бойынша ұсыныстар беріліп, оның негізінде тәуекелдерді азайту мен олардың пайда болуын ескертуге бағытталған шаралар қабылданады.

Тәуекел түрі	2010 жылда тәуекел алдын алу бойынша Қор қабылданған шаралар
Қордың кепілдік берілген өтемақысын төлеу бойынша функцияны тиісінше орындау тәуекелі	10 қатысушы банктерде кепілдік берілген депозиттерді есепке алудың автоматтандырылған дерекқорының Қор талаптарына сәйкестігін анықтау бойынша тексеру жүзеге асырылды
Өтемақы резервінің тапшылық тәуекелі	Қор акционері Қордың жарғылық капиталын 121 миллиард теңгеге дейін арттырды
Тарату массасынан Қордың арнайы резерв қаражаттарының қайтарылмау тәуекелі	Таратылатын банктердің тарату комиссиясы мен кредиторлар комитетінің құрамына Қордың қатысуы
Өтімділік тәуекелі	Қордың инвестициялық стратегиясының жыл сайынғы талдауы, қажет болған жағдайында өзгерістерді енгізу
Құқықтық тәуекел	Өзгерістер мен толықтырулар енгізу мәніне қолданыстағы заңнамалардың мониторингі
	Қажетті өзгерістерді талдау мен Қор Жарғысына және ішкі құжаттарға оларды енгізу
Қызметкер тәуекелі	Қызметкерлерді оқыту мен олардың кәсіби біліктілігін арттыру
Жүйелік банк дағдарысы тәуекелі	Нарықтағы жағдай мониторингін Қордың жүргізуі, сондай-ақ уәкілетті органдардан кеңес алу

ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ЖҮЙЕСІНЕ ҚАТЫСУШЫ БАНКТЕР

■ Қазақстанда 2010 жылы аяғындағы жағдай бойынша 39 екінші деңгейдегі банк жұмыс жасады, олардың ішінде 34 банк - депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер, яғни Қаржы Қадағалау Агенттігінің жеке тұлғалардың депозиттерін қабылдауға, банк шоттарын ашу мен жүргізуге лицензиясы бар банктер. Сонымен бірге, 2010 жылы ішінде қатысушы банктердің саны азайды: тамызда «Мастербанк» АҚ «Мастер-Кредит» несие беру» ЖШС-не өзгеріп, депозиттерге кепілдік беру жүйесінен шықты. Сол айда Қаржы Қадағалау Агенттігінің Басқармасы «Қазақстандық

инновациялық коммерциялық банкі» АҚ-ның жеке тұлғалардың депозиттерін қабылдауға, олардың банк шоттарын ашу мен жүргізуге арналған лицензиясын айыру туралы қаулысын қабылдады. Бұл шешімнің себебі - банк заңнамасын жүйелі түрде орындамау.

Сонымен басқа, қыркүйекте уәкілетті орган «Данабанк» АҚ-ның жеке тұлғалардың депозиттерін қабылдауға, олардың банк шоттарын ашу мен жүргізуге арналған лицензиясын 3 айға тоқтата тұру туралы шешім қабылдады.

2010 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер тізімі

1. «AsiaCredit Bank (АзияКредит Банк)» акционерлік қоғамы
2. «Delta Bank» акционерлік қоғамы
3. «HSBC Банк Қазақстан» акционерлік қоғамы еншілес банкі
4. «Kaspi Bank» акционерлік қоғамы
5. «RBS (KAZAKHSTAN)» еншілес банкі акционерлік қоғамы
6. «Альфа-Банк» еншілес банкі акционерлік қоғамы
7. «Альянс Банкі» акционерлік қоғамы
8. «АТФБанк» акционерлік қоғамы
9. «Астана-Финанс» Банкі» акционерлік қоғамы
10. Банк ВТБ (Қазақстан) акционерлік қоғамы еншілес ұйымы
11. «Қазақстандағы Қытай банкі» еншілес банкі акционерлік қоғамы
12. «БанкПозитив Қазақстан (Банк Апоалим Б.М. еншілес банкі)» акционерлік қоғамы
13. «Банк ЦентрКредит» акционерлік қоғамы
14. «БТА Банкі» акционерлік қоғамы
15. «ДАНАБАНК» акционерлік қоғамы
16. «Еуразиялық банкі» акционерлік қоғамы
17. «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» акционерлік қоғамы
18. «Заман-Банк» акционерлік қоғамы
19. «ҚАЗАҚСТАН-ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» еншілес банк акционерлік қоғамы
20. «Қазинвестбанк» акционерлік қоғамы
21. «Қазкоммерцбанк» акционерлік қоғамы
22. «МЕТРОКОМБАНК» Акционерлік қоғамы
23. «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» акционерлік қоғамы
24. «Пәкістан Ұлттық банкісінің» Қазақстандағы еншілес банкі акционерлік қоғамы
25. «Нұрбанк» акционерлік қоғамы
26. «Ресей жинақ банкі» акционерлік қоғамы еншілес банкі
27. «СЕНІМ-БАНК» акционерлік қоғамы
28. «Ситибанк Қазақстан» акционерлік қоғамы
29. «ТАИБ Қазақ Банкі» еншілес банкі» акционерлік қоғамы
30. «Темірбанк» акционерлік қоғамы
31. «Алматы қаласындағы Қытай сауда-өнеркәсіп банкі» акционерлік қоғамы
32. «Хоум Кредит Банк» акционерлік қоғамы
33. «Цеснабанк» акционерлік қоғамы
34. «Шинхан Банк Қазақстан» акционерлік қоғамы

«БАТА»

САРАЛАНҒАН МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕР ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕСІ

■ Қор «БАТА»¹ күнтізбелік жарналардың сараланған мөлшерлемелерін есептеу жүйесін 2007 жылы енгізген.

«БАТА» жүйесіне сәйкес барлық қатысушы банктер Қорға міндетті күнтізбелік жарналарды өз қаржылық тұрақтылығы мен қызметінің тәуекел дәрежесіне тәуелді аударады. Қордың күнтізбелік жарнасының мөлшерлемелерін есептеу кезінде сандық және сапалық индикаторлар пайдаланылып, олардың мәндерін есептеу нәтижелері бойынша тоқсан сайын әрбір қатысушы банк бойынша жалпы жинақтағыш балл есептеледі. Тағайындалған жалпы жинақтағыш баллдың мәндеріне тәуелді қатысушы банк бес жіктемелік топтардың біріне жатқызылады. Осы кезде банктің қаржылық тұрақсыздығы және

тәуекелдік дәрежесі жоғары болса соғұрлым оның календарлық жарна мөлшерлемесі өседі. Бұл тұрғыда күнтізбелік жарналардың сараланған мөлшерлемелер жүйесі жарналардың ортақ мөлшерлемелері жүйесімен салыстырғанда анағұрлым әділетті болып табылып, ол банктердің тәуекелдерін азайтудың қосымша түрткісіне айналып, Қордың және реттеуші органдардың пруденциалдық және басқа да нормативтерін қадағалау мен өз қаржылық көрсеткіштерін жақсартуға ынталандырады.

«БАТА» жүйесі аумағында күнтізбелік жарналардың жіктеу топтары және оларға сәйкес міндетті сараланған мөлшерлемесі төменгі кестеде келтірілген.

«БАТА» жүйесінің жіктеу тобы	«А»	«В»	«С»	«D»	«Е»
Қатысушы банктің күнтізбелік жарнасының мөлшерлемесі (қатысушы банктегі барлық жеке тұлғалардың депозиттерінің сомасынан пайыз)	0,04%	0,08%	0,11%	0,19%	0,38%

Қор жарналардың сараланған мөлшерлемелерін есептеудің әдістемесін банктердің ұсыныстары мен ескертулерін, сонымен бірге отандық банктік сектордың жай күйінің, республиканың банк заңдарының және реттеуші органдармен бекітілген қаржы есеп беруі нысандары өзгерістерін есепке алу арқылы үнемі қайта қарастырады. Дағдарыс кезінде «БАТА» жүйесі өзін қатысушы банктердің тәуекелдерін өлшеудің дәлмәдәл шкаласы ретінде көрсетті. Көптеген ірі банктердің проблемалары олардың жіктемелік топтарында көрініс алып, олардың көпшілігі нашарлау топтарға ауысты. Отандық қаржы нарығындағы жағдайдың нашарлауы және елдің банктік жүйесінің тек сыртқы ортасының ғана емес, сонымен ішкі ортасының өзгерісі «БАТА» жүйесінің көрсеткіштерінің әрбіреуін тексеру қажеттілігіне әкелді.

Сондықтан, Қор есеп беру жылында жарналардың мөлшерлемелерінің сараланған есептеу әдістемесін қайта қарастырған. Жекелей, міндетті күнтізбелік жарналардың сараланған мөлшерлемелерін есептеудің әдістемесін жетілдіру бойынша үлкен жұмыс келесі бірнеше кезеңдерде өтті:

— Қордың Консультациялық кеңесінің ынтасы бойынша, сонымен бірге Қордың өз ынтасымен құрылған қатысушы банктердің жұмыс тобының ұсыныстары негізінде жаңа көрсеткіштер құрастыру;

— статистикалық тесттеу (таңдап алынған көрсеткіштердің дисперсиялық және корреляциялық талдауы, факторлардың статистикалық маңыздылығы мен салмақтылығының бағалауы);

— әрекет етуші көрсеткіштердің, сонымен қатар жаңа көрсеткіштердің шекті мәндерін шектердің сезгіштігіне мәндерді тесттеу негізінде анықтау;

— Қордың Консультациялық Кеңесінде және директорлар Кеңесіндегі өзгерістер жүйесіне ұсынылатын енгізулерді келісу және директорлар Кеңесі мүшелерімен оны әрмен бекіту.

Қордың «БАТА» жүйесі бойынша есептеулерді автоматтандыру мақсаттарында бір атаулы арнайы мамандандырылған ақпараттық жүйе құрылған, ол банктер бойынша мәліметтер алуға, индикаторлар бойынша есептеулер жасауға, шығарыс есеп берулері мен банктер қимасындағы хаттарды қалыптастыру сияқты жұмыстарды автоматтандыруға мүмкіндік береді. «БАТА» ақпараттық жүйесі ақпараттың, сонымен қатар адам ресурсының үлкен көлемін пайдалануды, олардың қажырлы еңбегі мен есептеу кезіндегі қателіктер тәуекелдерін азайтуға ықпалын тигізеді.

«БАТА» ақпараттық жүйесі есеп беру жылының маусымында Қордың интеллектуалдық меншігі болып тіркелді.

1 БАТА – Банктер Талдау

ҚАТЫСУШЫ БАНКТЕРДІ ТЕКСЕРУ

■ Қор 2009 жылғы ақпаннан бастап депозиттерге міндетті түрде кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктерде кепілдік берілген депозиттерді есепке алудың автоматтандырылған дерекқорының Қосылу шартымен белгіленген Қор талаптарына сәйкестігін анықтау үшін шарасын жүзеге асырады. Оның негізгі мақсаты қатысушы банктің салымшылар алдындағы міндеттер есебін толық және тиісінше жүргізуі туралы мәліметтерді алу мен салымшылар алдында банк міндеттемелері тізілімін және кез келген күндегі ахуалы бойынша оларға талаптар тізілімін қалыптастыру қабілеттігі болып табылады.

Бұл тексеру Қордың кепілдік берілген өтемақыны орындау жөніндегі негізгі функциясын, яғни банктің мәжбүрлеп таратылған жағдайда салымшыларға кепілдік берілген өтемді төлеу, тиісінше орындамау тәуекелін барынша азайту мақсатында жүзеге асырады.

Есепті жылда кепілдік берілген депозиттерді есепке алудың автоматтандырылған деректер қорының сәйкестігін анықтауға 10 қатысушы банкте («Kaspi bank» АҚ, «Еуразиялық банкі» АҚ, «МЕТРОКОМБАНК» АҚ, «Астана-финанс» Банкі» АҚ, «Delta Bank» АҚ, «Цесна Банк» АҚ, «Ситибанк Қазақстан» АҚ, «ТАИБ Қазақ Банкі» ЕБ» АҚ, «Қазкоммерцбанк» АҚ, «Банк Центр-Кредит АҚ) тексерулер жүргізілді.

Тексеру барысында банктер Қор қызметкерлері анықтаған Қорға берілген мәліметтердегі және Қосылу шартының талаптарында айырмашылықтарын жойды.

Сонымен қатар, есепті жылда банктер ұсынатын жеке тұлғалардың тартылатын депозиттері бойынша сыйақы мөлшерлемесінің Қор ұсынған мөлшерлемелерге сәйкестігіне қосымша бақылау жүзеге асырылды.

ҚОРДЫҢ КЕПІЛДІК БЕРІЛГЕН ӨТЕМАҚЫНЫ ТӨЛЕУ ҮШІН АРНАЙЫ РЕЗЕРВ ЖӘНЕ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

■ Қордың арнайы резервін қалыптастыру 2009 жылдың маусымында қабылданған банк қадағалаулар бойынша Базель комитетімен IADI бірлесіп құрған депозиттерге кепілдік берудің тиімді жүйелерін құрастырудың шешуші қағидаларына сәйкес келетін жинақтағыш негізде іске асады.

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы Заңына сәйкес қатысушы банктің мәжбүрлеп таратылуы жағдайында оның салымшыларына кепілдік берілетін депозиттер бойынша өтемақыны төлеу мақсатында Қор арнаулы резервті келесілер шегі мен есебінен қалыптастырады:

- банктердің міндетті күнтізбелік және қосымша жарналары;
- келісім-шарты бойынша міндеттемелердің орындамау немесе лайықсыз орындауына қатысушы банктерге қолданылған тұрақсыздық айыптар;

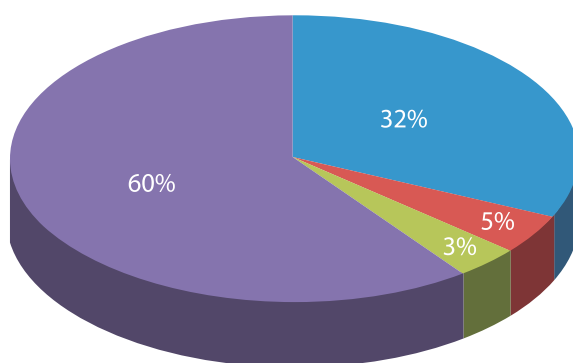
- төленген (төленетін) кепілдік берілген өтемақы сомалары бойынша Қор талаптарын мәжбүрлеп таратылған қатысушы банктің қанағаттандыру тәртібінде алынатын қаражат;
- меншік активтерді орналастырудан табыс;
- оның жарғылық капиталының үлестері (акционер шешімі бойынша) елу пайыздан артық емес.

Есеп беру жылының соңына арнаулы резерв мөлшері 126,1 миллиард теңгені құрап, жыл бойы 34,9 миллиард теңгеге (немесе 38%-ға) ұлғайған.

Арнаулы резерв құрылымында қатысушы банктердің күнтізбелік жарналары 46,8 миллиард теңге, банктерді тарату комиссиясынан алынған сома 5,1 миллиард теңге, 2000-2009 жылдар бойы Қордың таза табысы 13,7 миллиард теңге сомасын, Қордың 50% жарғылық капиталы - 60,5 миллиард теңгені құрады.

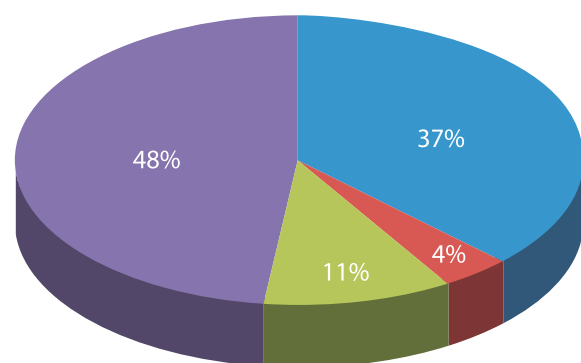
Қордың арнаулы резервінің құрылымы

2009 ж. 31 желтоқсанына

- Қатысушы банктердің жарналары
- Тарату комиссиялардан түсімдер
- 2000-2008 жж таза табыс
- Жарғылық капиталдың 50%

2010 ж. 31 желтоқсанына

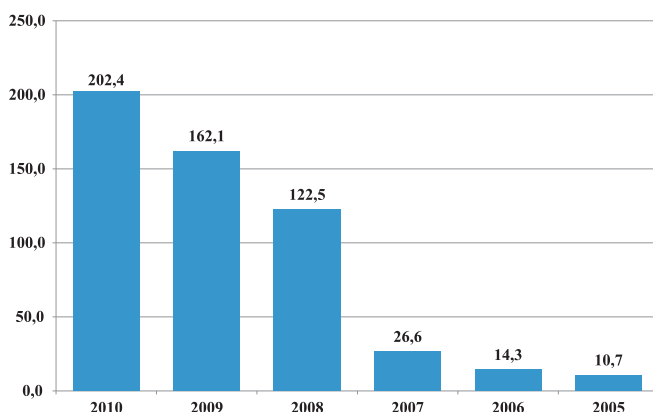
- Қатысушы банктердің жарналары
- Тарату комиссиялардан түсімдер
- 2000-2009 жж таза табыс
- Жарғылық капиталдың 50%

Депозиттерге кепілдік берудің отандық жүйесін қаржылық нығайту мен дағдарыс кезеңінде оған жұртшылық сенімін қолдау, сонымен қатар 2008 жылдың қазанында бес миллион теңгеге дейін максимал кепілдік өтемақы сомасын арттыруға байланысты өтемақыны төлеу бойынша міндеттемелердің артуына сәйкес Қордың арнаулы резервін қалыпқа келтіру мақсатында Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының 2009 жылы қабылданған Қаулысына сай 2009 жылы Акционер Қорды 16-дан 110 миллиард теңгеге дейін капиталдандырған, есеп беру жылы 121 миллиард теңгеге дейін жеткізілген. Бұдан басқа Қазақстанның Ұлттық Банкі 2011 жылдың соңына дейін 12,1 млрд.

теңге көлемінде Қорды қосымша капиталдандыруды жоспарлап отыр. Депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы Заңға сәйкес Қордың арнаулы резервінің мақсатты мөлшері екінші деңгейдегі банктерде кепілдендірілген депозиттердің жалпы сомасынан 5% -дан кем емес мөлшерінде болуы тиіс. Есепті жылдың 31 желтоқсанының жай-күйі бойынша бұл көрсеткіш заңмен бекітілген деңгейге жетіп, 5,6% -ды құрады.

Есеп беру жылының соңына Қордың активтері 202,4 миллиард теңгені құрап, жыл бойы 40,2 миллиард теңгеге өскен. Қор активтерінің өсу динамикасы диаграммада көрсетілген.

2005-2010 жылдардағы Қор активтері, млрд. теңге

Активтердің жалпы көлемінен 193,6 миллиард теңге инвестициялаған. 2010 жылдың қорытындылары бойынша сенімділік басқаруда болатын активтер 38,5 миллиард теңгеге өсіп, ал есеп беру жылы инвестициялық табыс 8,2 миллиард теңгені құрады.

Қордың сенім артқан активтерін басқарушы Қазақстан Ұлттық Банкі болып табылады. Сонымен бірге Заңға сәйкес Қазақстан Ұлттық Банкі қаржы құралдарының тізімін және инвестициялау тәртібін анықтайды. Қордың инвестициялық стратегиясы жүйелі негізде валюталық нарықта және банктік секторда қалыптасқан ахуалға, сонымен қатар қаржылық

құралдардың табыстылығы мен басқа да факторларға тәуелді Қордың директорлар Кеңесімен қайта қаралады.

2009 жылмен салыстырғанда есеп беру жылында сенім артылған басқарушының орналастырған Қор активтерінің қаржы құралдары диапазоны кеңейіп, 39,3 миллиард теңге жалпы сомасында АҚШ құнды қағаздарын сатып алынған.

Келесі диаграммада есеп беру жылының соңындағы Қордың инвестициялық қоржынының құрылымы көрсетілген.

31.12.2010 ж жағдайы бойынша Қордың қоржын құрылымы

САЛЫМШЫЛАРҒА КЕПІЛДІК БЕРІЛГЕН ӨТЕМАҚЫНЫ ТӨЛЕУ

■ Есепті жылда Қор мәжбүрлеп таратылған «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ және «Валют-Транзит Банк» АҚ салымшыларының кепілдік берілген өтемақысын төлеуді жалғастырды.

2010 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілдік берілген өтемақыны «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ-ның 3 637 салымшысы 679,5 миллион теңге жалпы сомаға, және «Валют-Транзит Банк» АҚ-ның 63 179 салымшысы 13 870,7 миллион теңге жалпы сомаға алды. 2010 жылы ішінде Қор екі банктің 26 салымшыларға 3 миллион теңге төледі.

2010 жылы сәуірде Қордың қызметкерлері «Валют-Транзит Банк» АҚ салымшыларына кепілдік берілген өтемақыны төлеу бойынша банк-агентпен («БТА Банкі» АҚ) өзара есеп айырысу салыстырмалы тексеруін бітірді.

2010 жылы желтоқсанда Қазақстан Республикасының әділет министрлігі 26.02.2002 ж. сот шешімі бойынша мәжбүрлеп таратылған «Көмірбанк» ЖАҚ-ның қызметін тоқтату туралы тіркеу жасады.

ҚОРДЫҢ БАНКТЕР ТАРАТУ КОММИССИЯЛАРЫНЫҢ ЖӘНЕ КРЕДИТОР- ЛАР КОМИТЕТТЕРІНІҢ ҚҰРАМЫНДАҒЫ ЖҰМЫСЫ

■ Есепті жылда Қор, өтемақы резервін қалпына келтіру бойынша өз функциясын іске асыра отырып, мәжбүрлеп таратылған банктердің тарату комиссияларының құрамына және кредиторлар комитеттерінің жұмыстарына қатысуын жалғастырды.

Қордың Проблемалы банктермен жұмыс жөніндегі бөлімінің бастығы «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ-ның кредиторлар комитетінің төрағасы және «Валют-Транзит Банк» АҚ-ның кредиторлар комитеті төрағасының орынбасары болып табылады. «Валют-Транзит Банк» АҚ тарату комиссиясының құрамына Қордың екі өкілі кіреді, олардың бірі тарату комиссиясы төрағасының орынбасары болып табылады.

2010 жылы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ-ның тарату комиссиясы Қор талаптарының жалпы сомасын 88%-ға қанағаттандырды.

Жылдың аяғындағы жағдайы бойынша «Валют-Транзит Банк» АҚ тарату комиссиясының Қорға өтелген міндеттемелері 31%, немесе 4 452 миллион теңге құрады.

Есепті жылы ішінде Қор «Валют-Транзит Банк» АҚ тарату комиссиясының және кредиторлар комитетінің құрамында келесі жұмыс жүргізді:

- банктің кепілдік мүлігінің жағдайын талдау;
- наразылық-талап жұмысының жағдайын талдау;
- тарату өндіріске жұмсалатын шығысының

негізділігін талдау, тарату комиссиясының қызметін оңтайландыру және оның шығысын қысқарту туралы ұсыныстар беру;

– Қаржы Қадағалау Агенттігі, Қарағанды облысының Прокуратурасы, Қарағанды облысы соттарының әкімшісі, Қарағанды облысының әкімшілігі өкілдерімен бірге тарату өндірістің күрделі мәселелері және олардың шешімінің жолдарын талқыланатын «дөңгелек үстелдерінің» мәжілістерге қатысуы;

– «Валют-Транзит Банк» АҚ кредит келісім шарттары бойынша мерзімі өткен қарыздың жеңілдікті өтеуі бойынша акцияны өткізу. Өткізілген акцияның нәтижелері бойынша ерікті, сотқа дейінгі 92,4 миллион теңге өтелді, акцияның қатысушыларының жалпы саны 1200 шақты қарызшылар құрады;

– «Валют-Транзит Банк» АҚ салымшылармен ай сайынғы кездесулерін өткізу, салымшылардың ынталы топты өкілдерімен тарату рәсімінің мәселелерін жүйелі талқылау, оларға «Валют-Транзит Банк» АҚ тарату рәсімі бойынша барлық қажетті ақпаратты беру, сонымен бірге Қазақстандағы депозиттерге кепілдік беру жүйесі туралы түсіндіру жұмысын өткізу.

Төмендегі кестеде 2010 жылы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша Қордың үш мәжбүрлеп таратылатын банктер салымшыларының алдында міндеттемелері, сонымен бірге банктер тарату комиссияларының Қордың алдында өтелген және өтелмеген талаптары абсолютті және пайыздық түрде көрсетілген.

Таратылатын банктің атауы	Қордың салымшылардың алдында алған міндеттемелерінің көлемі, млн. теңге	Банктер тарату комиссияларының Қордың алдында өтелген міндеттемелерінің көлемі		Банктер тарату комиссияларының Қордың алдында өтелмеген міндеттемелерінің көлемі	
		млн. теңге	%	млн. теңге	%
«Көмірбанк» ЖАҚ	1,8	1,8	100	-	-
«Наурыз Банк Қазақстан» АҚ	772	679,4	88	92,6	12
«Валют-Транзит Банк» АҚ	14 172	4 452	31,4	9 720	68,6

ЗАҢНАМАНЫ ЖЕТІЛДІРУ ЖАҒЫНАН ЖҰМЫСЫ

■ Заңнамалық ортаны жетілдіру Қор іскерлігінің басым бағыттарының бірі болып табылады. Осыған байланысты Қор «Ипотекалық несие беру, тұтынушылар және инвесторлардың құқығын қорғау мәселесі бойынша Қазақстан Республикасының заңдық актілеріне өзгерістер мен қосымшалар енгізу туралы» заңнамасының нұсқасын жасауға белсенді қатысты.

Сондай-ақ Қор қаржылық ұйымдарды тарату үрдісін жетілдіру бағыттары туралы Концепцияны дайындау мен тұрақты банкіні құру және оның қызмет етуі сұрақтары мен басқа банкіге бір мезгілде активтерді және міндеттемелерді беру операциясы бойынша заңнамаға өзгерістер енгізу үшін ұсыныстар жасау бойынша құрылған жұмыс тобының құрамында белсенділік таныта ат салысты.

Ислам қаржыландыруының сұрақтары бойынша заңға өзгерістер енгізу бойынша жұмыс тобының құрамында жұмыс істеу ауқымында Қор халықаралық тәжірибені

ескере отырып, аймақтық қаржы орталығы Алматы қаласының қызметін реттеу бойынша Қазақстан Республикасының Агенттігіне және Қазақстан Ұлттық Банкіне Қазақстандағы депозиттердің ислам сақтандыруын енгізу туралы ұсыныстар дайындап бағыттады.

Сонымен қатар дағдарыстан кейінгі мерзімде Қазақстан Республикасының қаржылық секторының даму тұжырымдамасының іске асырылуы бойынша шаралар жоспарын орындауға қатысты есептік жылы Қор екінші деңгейдегі банктердегі жеке тұлғалардың депозиттері бойынша 2012 жылдың 1 қаңтарынан кейінгі кепілдік берілген өтемақының максимал мөлшерін анықтау сұрағын қарастыратын бір бөлігіне қатысты.

Қордың ішкі нормативтік құжаттары мен процедураларын, яғни оның атқарушы органдары, есепке алу және операциялық қызмет сұрақтарына қатысты жетілдірілуі бойынша үлкен жұмыс атқарылды.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

■ Депозиттерді сақтандыру жүйелерінің халықаралық қауымдастығына мүше болу арқасында Қор депозиттерді сақтандыру бойынша әлемдегі алдыңғы қатарлы тәжірибелерді, сондай-ақ соңғы құрылған жаңалықтарды тікелей алуға мүмкіндігі бар, бұл ұлттық депозиттерді кепілдендіру жүйесін әлемдік стандарттарға сәйкес өркендеуіне мүмкіншілік береді. Өз кезегінде Қор осы жаңалықтарды игеруге белсенді түрде қатысады.

IADI 2002 жылдың мамыр айында әр түрлі елдер арасында депозиттерді сақтандыру мәселесі бойынша тәжірибе алмастыру, халықаралық ынтымақтастық құру мақсатында құрылған. 2010 жылдың соңында IADI құрамында 62 мемлекеттен 63 ұйым бар.

Қор IADI екі аймақтық комитетінің (Азиялық-Тынықмұхит және Еуроазия) мүшесі ретінде депозиттерді сақтандыруды өркендету және аталған аймақта осы мәселе бойынша тәжірибе алмасуда белсенді жұмыстар жүргізіп келеді. 2005 жылдың мамыр айында Қор ынтасы бойынша және IADI мен бірнеше халықаралық ұйымдардың (Еуропалық қайта құру және даму банкі, USAID, SECO) белсенді түрде ықпалымен Алматы қаласында «Алдын ала әрекет ету жүйесі: іске асырудың жолдары мен әдістері» атты халықаралық конференция өткізілді. Ал 2009 жылдың мамыр айында Қор Алматыда IADI-дің Азия аймақтық комитетінің жетінші жылдық жиналысына және «Банк банкрот болған кездегі Депозиттерге кепілдік беру жүйесінің негізгі жауапкершілігі» атты халықаралық конференцияға қатысушыларды қабылдады.

2007 жылда IADI жыл сайынғы жиналысында Қордың төрайымы Бақыт Мәженова IADI-дің Қазынашы болып тағайындалды, ал 2009 жылы осы қызметке қайтадан үш жылға сайланды.

Есеп беру жылы Қор IADI бір қатар құжаттарын дайындауға қатынасты, атап айтқанда: кепілдік өтемақы төлеу процедурасы және жүйелі қаржы дағдарысымен күресудегі шаралар, банктер жарналардың сараланған мөлшерлемелер жүйесі бойынша IADI нұсқауына шолу мен жаңарту. Сонымен қатар Қор уәкілі ислам банктерінде депозиттерді кепілдендіру сұрағы бойынша жұмыс тобына енген.

Есеп беру жылының қаңтар айында Гоада (Үндістан) IADI Азия-Тынықмұхит аймақтық комитетінің сегізінші жылдық жиналысы болды. Осы жиналыста Қор өкілі депозиттерді сақтандыру ұйымдарында қорландыру сұрағы туралы баяндама жасады. Қор сондай-ақ IADI 2010 жылдың сәуір айының аяғында Филиппин депозиттерді сақтандыру корпорациясы Себуда өткен дағдарыс кезінде және дағдарыстан кейінгі кезде депозиттерді кепілдендіру жүйесін күшейту бойынша болған саммит-конференцияға белсенді қатынасты. Осы конференцияда әлемдегі қаржылық дағдарыстың Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру жүйесіне әсері жөнінде көрініс баяндама жасалды. IADI-ға 60 мүше ұйымның өкілдері мен басшылары қатысқан саммит-конференциясының қорытындысы бойынша IADI қатысушы ұйымдардың алдағы уақыттағы ынтымақтастығын дамыту және күшейту үшін Коммюнике дайындалды.

IADI Азия-Тынық мұхит аймақтық комитетінің сегізінші жылдық жиналысына қатысушылары (Гоа)

Есеп беру жылының қазан айының аяғында құрамында Қордың төрайымы және үш уәкілі, сонымен қатар Ұлттық Банк төрағасының орынбасары бар Қазақстан делегациясы Токиода (Жапония) IADI оныншы жылдық жалпы жиналысына және «Қаржылық қауіпсіздік жүйесі: ары қарай дамытудың бағыттары» атты конференцияға қатынасты. Қордың төрайымы осы конференцияда Қазақстанда үлкен мәселеге айналған «Қазақстандағы ұлттандырылған банктердің реприватизациясы» тақырыбында баяндама жасады.

IADI оныншы жылдық жалпы жиналысына қатысушылар (Токио, 2010 жыл)

Есеп беру жылының қазан айында IADI Еуразиялық аймақ комитетінің төрағасы қызметі Қорға табысталды. Қор аталған комитетті 2013 жылы қазан айына дейін басқарады.

2010 жылдың қараша айының соңында Баку қаласында өткен «Депозиттерге кепілдік беру жүйесінің қаржылық жүйені тұрақтандырудағы рөлі» атты IADI-дің Еуразиялық аймақтық комитетінің семинарында депозиттерді кепілдендіру отандық жүйесін құру және дамуы бойынша Қор қызметкерлері тәжірибе алмасты. Семинарға қатынасушылар мынадай проблемалық сұрақтарды талқылады: дағдарыс кезеңінде депозиттерді кепілдендіру жүйесін да-

мыту, депозиттерді сақтандыру ұйымдарында қорландыру көзін табу және активтерді инвестициялау, салымшыларға кепілденген төлеманы төлеу, депозиттерді сақтандырушылардың тарату үрдісіне қатысуы, сондай-ақ жұртшылық арасында ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу. Аталған мәселелер бойынша Ресей Федерациясының салымдарды кепілдендіру бойынша агенттігі, Украинаның жеке тұлғалардың салымдарын кепілдендіру қоры, Әзірбайжанның депозиттерге кепілдік беру қоры және Өзбекстанның банктерде азаматтардың салымдарын кепілдендіру қорының уәкілдері де сөз сөйледі.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ БАСҚАРУ

■ Адам қорын дамыту (кадрлық потенциал) Қор қызметінің стратегиялық маңызды бағыттарының бірі болып табылады. Қор кандидаттардың қайта ашатын позицияларына банк-қаржылық саладағы кандидаттардың жұмысының тәжірибесі, олардың

білім сапасы және ғылыми дәрежесі, сонымен бірге ағылшын, қазақ және орыс тілдерін меңгеру деңгейі, негізгі компьютерлік бағдарламаларды қолдануының дағдылары сияқты факторларға мұқият қарайды.

2009-2010 жылдардағы Қор қызметкерлерінің сипаттамасы

Көрсеткіштер	2009 ж. соңына	2010 ж. соңына
Қор қызметкерлерінің саны	25	26
Ғылыми дәрежесі бар қызметкерлер (ғылым кандидаты және магистрлер)	4	7
Қызметкерлердің орташа жас шамасы	36 жас	34 жас
Ер және әйел қызметкерлердің пайыздық ара қатынасы	28% / 72%	31% / 69%

Жұмысқа жаңадан қабылданатын қызметкерлер үшін Қор басшылары Қор қызметінің ерекшеліктері мен ұйымдық құрылымы туралы арнайы семинарлар өткізеді.

Жыл сайын Қор қызметкерлері мамандандырылған семинарлар, конференциялар және тренингтерге қатысу арқылы өздерінің білімдерін жетілдіреді, оның ішінде IADI және оған қатысушы ұйымдар өткізетін әр түрлі шетелдегі рәсімдер де бар.

Шетел сапарларынан оралған Қор қызметкерлері өз әріптестеріне IADI және оның аумақтық комитеттерінің іс-шараларына қатысу кезінде алған білімдері мен тәжірибені жеткізу мақсатында әдейі көрсетіліммен баяндама жасайды.

Өз қызметкерлерінің бірлескен рухын көтеру мақсатында жыл бойы өтетін кәсіптік және ұлттық мейрамдарда Қор бірлескен іс-шаралар өткізеді. Сонымен қатар жылына екі мәрте Қор қызметкерлері Ұлттық Банк өткізетін мини-футболдан командалық жарыстарға, сондай-ақ үстел теннисі мен шахматтан өтетін жарыстарға үнемі қатысып отырады.

30

ТЕЛЕДИДАР ЖӘНЕ РАДИО

Есепті жыл ішінде бірнеше телеарналар және радиостансаларда мемлекеттік және орыс тілдерде депозиттерді кепілдендірудің аса маңызды сұрақтары бойынша Қор қызметкерлерімен және басшыларымен әр түрлі жаңалық сюжеттер мен сұхбаттар берілді. Сонымен бірге Қор өкілдері «Капитал әліппесі», «Теңге территориясы» және «Қаржы сауаттылығы» сияқты арнайы телехабарларына сарапшылар ретінде қатысты. Жаңа жарнама агентпен келісім жасап, Қор есеп беру жылы «шұғыл байланыс»-ты әйгілеу үшін республикалық телеарналарда және радиоарналарда жаңа имиджілік бейне мен аудиороликтерді орналастырды. Жалпы алғанда есепті жылда эфирде 200-ден астам бейнероликтер мен аудиороликтер шықты.

«ШҰҒЫЛ БАЙЛАНЫС»

Қор өткізілетін ақпараттық-түсіндіру науқанының тиімділіктері жайлы Қордың «шұғыл байланыс» нөміріне (8-800-080-10-20) түсетін жұртшылықтың толассыз қоңыраулары куәландырады. «Шұғыл байланыс» ауқымында Қазақстан бойынша салымшылардың барлық қала аралық қоңыраулары ақысын Қор төлейді. Қордың мамандары есепті жыл ішінде мемлекеттік және орыс тілдерде мыңнан астам сұрақтарға жауап берді. Ең жиі қойылатын сауалдардың бірі кепілдік берілген өтемнің максималды сомасының 2012 жылдың 1 қаңтарынан кейінгі өзгерісі болып табылады.

САЛЫМШЫҒА ЖАДНАМА

Есепті жылы қатысушы банктердің салымшылары арасында тарату үшін «Депозиттерге кепілдік беру туралы Сіз не білуіңіз қажет?» арнайы жаднама шығарылды.

Осы жаднамада «шұғыл байланыс» арқылы және электрондық пошта бойынша жиі қойылатын сұрақтар және оларға жауаптар жинақталған. Сонымен бірге есепті жылы жаднаманың дизайны түгелімен жаңартылған.

ҒАЛАМТОР (ИНТЕРНЕТ)

Жұртшылық қолайлығы үшін Қор және депозиттерге кепілдік беру жүйесі жайлы негізгі мәлімет мемлекеттік, орыс және ағылшын бірдей үш тілде ғаламтордың www.kdif.kz мекен тармағында орналастырылған. Бұл тармақта сонымен қатар Қордың тарихы, оның ұйымдық құрылымы және функциялары жайлы материалдар, реттеуші заң мен нормативтік актілер, тұрғындардың отандық депозиттық нарығының дамуы туралы талдау материалдары, Қор өткізетін тауарлар мен қызметтердің мемлекеттік сатып алулары, сонымен бірге банктер, олардың салымшылары және Қор жабдықтаушылары үшін басқа да пайдалы ақпаратты табуға болады. Осы орайда Қордың ғаламтор-сайтынан кері байланыс жүйесі арқылы Қор мамандарына толғандыратын сауал беруге болады.

Есепті жылы «Wikipedia» бүкіләлемдік онлайн энциклопедиясында Қор туралы қысқаша мәлімет орналастырылған.

«ТАК «Центраудит-Казахстан» ЖШС
Директоры
(Аудиторлық қызметпен айналысуға
мемлекеттік лицензия № 0000017,
1999ж. 27 желтоқсанда берілген)
В.В.Радостовец

«Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры»
акционерлік қоғамының акционеріне

АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕП

Біз «Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамының ұсынылып отырған қаржылық есептілігіне аудит өкіздік, ол 2010 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жағдайы туралы есептен, жиынтық кіріс туралы есептен, капиталдағы өзгерістер туралы есептен, аталған күні аяқталған бір жылғы ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ есептік саясаттың қомақты элементтерінің қысқаша сипаттамасынан, басқа да түсіндірме ескертулерден құралады.

Субъект басшылығының қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Қоғам басшылығы осы қаржылық есептіліктің Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленуі және әділетті ұсынылуы үшін жауапкершілік көтереді. Осы жауапкершілік алаяқтықтан немесе қатеден туындаған қомақты бұрмалаушылықтарды қамтымайтын қаржылық есептілікті әзірлеуді, оны әзірлеумен және әділетті ұсынумен байланысты ішкі бақылауды енгізуді және қолдауды, тиісті есептік саясатты таңдауды және қолдануды, есептік бағалардың негізділігін қамтиды.

Аудитордың жауапкершілігі

Біздің жауапкершілігіміз өзіміз жүргізген аудит негізінде қаржылық есептілік туралы өз пікірімізді білдіруде жатыр. Біз Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бізді әдеп талаптарын орындауға, сондай-ақ Қоғамның қаржылық есептілігінде қомақты бұрмалаушылықтардың жоқтығына ақылға қонымды түрде сенімді қамтамасыз ететіндей аудитті жоспарлауға және өткізуге міндеттейді.

Аудит қаржылық есептіліктегі сомалар мен ақпарат ашулар бойынша аудиторлық дәлелдер алу үшін процедураларды орындауды қамтиды. Таңдап алынған процедуралар аудитордың пайымдауына, соның ішінде алаяқтықтан немесе қатеден туған қаржылық есептіліктегі қомақты бұрмалаушылықтардың тәуекелдер бағасына байланысты. Осындай тәуекелдерді бағалағанда Қоғамның ішкі бақылау тиімділігі туралы пікірімізді білдіру мақсатында емес жағдайларға сәйкес аудиторлық процедураларды әзірлеу мақсатында Қоғамның қаржылық есептілігін әзірлеумен және әділетті ұсынумен байланысты ішкі бақылауды зерттедік.

Сондай-ақ аудит қолданылатын есептік саясат сипатының қолайлық бағасын және басшылық жасаған есептік бағалар негіздігін, сондай-ақ қаржылық есептілікті жалпы ұсыну бағасын қамтиды.

Біз өзіміз алған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіруге негіз беру үшін жеткілікті және тиісті түрде болып табылады деп санаймыз.

Пікір

Біздің ойымызша, Қоғамның қаржылық есептілігі барлық қомақты аспектілер бойынша «Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры» АҚ 2010 жылғы 31 желтоқсандағы қаржы жағдайын, аталған күні аяқталған жылғы қызметінің қаржы нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әділетті көрсетеді.

«ТАК «Центраудит-Казахстан» ЖШС аудиторы
(02.05.1997ж. аудитордың біліктілік куәлігі №00000320)

Пяткова И.Б.

Қазақстан Республикасы
050059, Алматы қ., Әл-Фараби д-лы, 19, «Нұрлы-Тау» бизнес орталығы,
Корпус 1 Б, 301-302- офис

БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ

2010 жылғы «01» қаңтардан бастап 2010 жылғы «31» желтоқсан аралығындағы кезең бойынша

теңге, тиын

Көрсеткіштер атауы	Жол коды	Өткен кезеңнің есепті күніне	Ағымдағы кезеңнің есепті күніне
1 Бөлім Қысқа мерзімді активтер			
Ақша қаражаты (1010-1060)	10	42 925 933 570,12	17 091 545 745,61
Қысқа мерзімді қаржы инвестициялары, барлығы, оның ішінде:	11	14 609 412 016,77	60 088 572 214,25
Қысқа мерзімді ұсынылған заемдар (1110)	11.1		
Саудаға арналған қысқа мерзімді қаржы активтері (1120)	11.2		
Өтеуге дейін ұсталатын қысқа мерзімді инвестициялар (1130)	11.3		
Сату үшін қолда бар қысқа мерзімді қаржы инвестициялары (1140)	11.4	14 609 412 016,77	60 088 572 214,25
Өзге де қысқа мерзімді қаржы инвестициялары (1150)	11.5	0,00	0,00
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек, барлығы, оның ішінде:	12	4 694 580 302,13	5 223 967 165,70
Сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі (1210)	12.1		
Еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың қысқа мерзімді дебиторлық берешегі (1220,1230)	12.2		
Қызметкерлердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі (1250)	12.3	333 190,00	357 586,35
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек (1260)	12.4		
Алуға арналған қысқа мерзімді сыйақылар (1270)	12.5	2 940 568 969,39	3 066 987 960,96
Өзге де қысқа мерзімді дебиторлық берешек (1280)	12.6	1 753 678 142,74	2 156 621 618,39
Күмәнді талаптар бойынша резерв (1290)	12.7		
Қорлар, барлығы, оның ішінде:	13	489 348,16	987 570,41
Шикізат және материалдар (1310)	13.1	489 348,16	596 403,41
Дайын өнім (1320)	13.2		
Тауарлар (1330)	13.3		
Аяқталмаған өндіріс (1340)	13.4		
Басқа қорлар (1350)	13.5		391 167,00
Қорларды есептен шығару бойынша резерв (1360)	13.6		
Ағымдағы салық активтері (1400)	14	0,00	645 458 404,41
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер, барлығы	15		
Басқа да қысқа мерзімді активтер, барлығы, оның ішінде:	16	4 812 453,89	2 784 679,00
Берілген қысқа мерзімді аванстар (1610)	16.1	4 455 770,46	2 572 636,37
Болашақ кезеңдердің шығыстары (1620)	16.2	356 683,43	212 042,63
Өзге де қысқа мерзімді активтер (1630)	16.3		
Қысқа мерзімді активтердің жиыны	100	62 235 227 691,07	83 053 315 779,38
2 Бөлім Ұзақ мерзімді активтер			
Ұзақ мерзімді қаржы инвестициялары, барлығы, оның ішінде:	20	99 867 443 615,97	119 309 561 782,68
Ұзақ мерзімді ұсынылған заемдар (2010)	20.1		
Өтеуге дейін ұсталатын ұзақ мерзімді қаржы инвестициялары (2020)	20.2		
Сату үшін қолда бар ұзақ мерзімді қаржы инвестициялары (2030)	20.3	99 867 443 615,97	119 309 561 782,68
Өзге де ұзақ мерзімді қаржы инвестициялары (2040)	20.4		
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек, барлығы, оның ішінде:	21	0	0
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар (2200)	22		
Жылжымайтын мүлікке инвестициялар, барлығы, оның ішінде:	23	0	0
Негізгі құрал-жабдықтар, барлығы, оның ішінде:	24	6 231 832,90	4 950 587,66
Негізгі құрал-жабдықтар (2410)	24.1	14 048 830,90	15 456 743,40
Негізгі құрал-жабдықтардың амортизациясы (2420)	24.2	-7 816 998,00	-10 506 155,74
Негізгі құрал-жабдықтардың құнсыздануынан шығын (2430)	24.3		
Биологиялық активтер (2500)	25		
Гудвилл, барлығы, оның ішінде:	26		
Материалдық емес активтер, барлығы, оның ішінде:	27	9 782 396,00	5 942 780,00
Өзге де материалдық емес активтер (2730)	27.1	11 520 000,00	11 520 000,00
Өзге де материалдық емес активтердің амортизациясы (2740)	27.2	-1 737 604,00	-5 577 220,00
Өзге де материалдық емес активтердің құнсыздануынан шығын (2750)	27.3		
Кейінге қалдырылған салық активтері (2800)	28	3 101 157,00	3 300 745,00
Өзге де ұзақ мерзімді активтер, барлығы, оның ішінде:	29	0	0
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны	200	99 886 559 001,87	119 323 755 895,34
Баланс (актив) (100 жол + 200 жол)		162 121 786 692,94	202 377 071 674,72
3 Бөлім Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Қысқа мерзімді қаржы міндеттемелер, барлығы, оның ішінде:	30	0	0
Салықтар бойынша міндеттемелер (3100)	31	860 639 899,51	56 435,51
Басқа да міндетті және ерікті төлемдер бойынша міндеттемелер (3200)	32	0,00	0,00
Қысқа мерзімді кредиторлық берешек, барлығы, оның ішінде:	33	378 608 669,91	143 186 752,67

Көрсеткіштер атауы	Жол коды	Өткен кезеңнің есепті күніне	Ағымдағы кезеңнің есепті күніне
Жеткізушілер мен мердігерлерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек (3310)	33.1	2 112 425,49	179 983,86
Еншілес ұйымдарға қысқа мерзімді кредиторлық берешек (3320)	33.2		
Қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға қысқа мерзімді кредиторлық берешек (3330)	33.3		
Еңбек ақысын төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек (3350)	33.4	603 249,41	566 495,20
Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек (3360)	33.5		
Ұзақ мерзімді кредиторлық берешектің ағымдағы бөлігі (3370)	33.6		
Төлеуге арналған қысқа мерзімді сыйақылар (3380)	33.7		
Өзге де қысқа мерзімді кредиторлық берешек (3390)	33.8	375 892 995,01	142 440 273,61
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері (3400)	34	27 255 304,75	14 445 703,20
Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер (3540)	35	0,00	0,00
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны	300	1 266 503 874,17	157 688 891,38
4 Бөлім Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері	40		
Ұзақ мерзімді кредиторлық берешек	41		
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері (4200)	42	0,00	0,00
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері (4300)	43	0,00	0,00
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	44		
5 Бөлім Капитал			
Жарғылық капитал, барлығы, оның ішінде:	50	110 000 000 000,00	121 000 000 000,00
Артықшылықты акциялар (5010)	50.1		
Жай акциялар (5020)	50.2	110 000 000 000,00	121 000 000 000,00
Салымдар мен пайлар (5030)	50.3		
Төленбеген капитал (5100)	51	0,00	0,00
Сатып алынған меншікті үлестік құралдар (5200)	52		
Резервтер, барлығы, оның ішінде:	54	4 109 766 615,06	7 600 062 694,72
Құрылтай құжаттарымен белгіленген резервтік капитал (5410)	54.1	1 000 000 000,00	1 100 000 000,00
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалауға резерв (5420)	54.2		
Материалдық емес активтерді қайта бағалауға резерв (5430)	54.3		
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерін қайта бағалауға резерв (5440)	54.4	3 109 766 615,06	6 500 062 694,72
Шетелдік қызмет бойынша шетел валютасына қайта есептеуге резерв (5450)	54.5		
Өзге де резервтер (5460)	54.6	0,00	0,00
Бөлінбеген пайда (жабылмаған залал), барлығы, оның ішінде:	55	10 542 084 115,52	8 007 627 076,38
Есепті жылдың бөлінбеген пайдасы (жабылмаған залал) (5510)	55.1	10 542 084 115,52	8 007 627 076,38
Алдыңғы жылдардың бөлінбеген пайдасы (жабылмаған залал) (5520)	55.2	0,00	0,00
Азшылық үлесі	56		
Қосымша төленген капитал (5710)	57		
Капиталдар жиыны	500	124 651 850 730,58	136 607 689 771,10
6 Бөлім Кепілдік беру резерві			
Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қорының салымдары бойынша өтеуге арналған резерв	60	36 203 432 088,19	65 611 693 012,24
Кепілдік беру резервтерінің жиыны	600	36 203 432 088,19	65 611 693 012,24
Баланс (300 жол + 400 жол + 500 жол + 600 жол)		162 121 786 692,94	202 377 071 674,72

ПАЙДАЛАР МЕН ШЫҒЫНДАР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2009 жылғы «01» қаңтардан бастап 2009 жылғы «31» желтоқсан аралығындағы кезең бойынша

теңге, тиын

Көрсеткіштер атауы	жол коды	Өткен кезеңнің есепті күніне	Ағымдағы кезеңнің есепті күніне	Іс жүзінде есепті кезең үшін	Жоспар бойынша есепті кезең үшін
1	2	3	4	5	6
Өнімді өткізуден және қызметті көрсетуден түскен кіріс (залал)	10			0,00	0,00
Өткізілген өнім мен көрсетілген қызметтің өзіндік құны (7000)	20			0,00	0,00
Жалпы пайда (10 жол - 20 жол)	30	0,00	0,00	0,00	
Қаржыландырудан түскен кіріс (6100)	40	7 215 091 167,64	8 199 588 344,91	8 199 588 344,91	8 611 584 000,00
Өзге де кірістер (6200)	50	6 038 575 182,76	1 599 325 233,79	1 599 325 233,79	0,00
Әкімшілік шығыстар (7200)	60	279 902 252,61	207 952 740,19	207 952 740,19	204 109 000,00
Өнімді өткізу және қызметтерді көрсету бойынша шығыстар (7100)	70				
Қаржыландыруға жұмсалған шығыстар (7300)	80			0,00	
Өзге де шығыстар (7400)	90	1 572 345 523,76	1 576 818 324,55	1 576 818 324,55	8 500 000,00
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін еншілес ұйымдар пайдасының/ шығынының үлесі	100				
Жалғасқан қызмет кезеңі ішіндегі пайда (залал) (30 жол + 40 жол + 50 жол - 60 жол - 70 жол - 80 жол - 90 жол + /-100 жол)	110	11 401 418 574,03	8 014 142 513,96	8 014 142 513,96	8 398 975 000,00
Тоқтатылған қызметтен пайда (залал)	120	0,00	0,00	0,00	
Салық салуға дейінші пайда (залал) (110 жол +/- 120 жол)	130	11 401 418 574,03	8 014 142 513,96	8 014 142 513,96	8 398 975 000,00
Корпорациялық табыс салығы бойынша шығыстар (7700)	140	859 334 458,51	6 515 437,58	6 515 437,58	
Таза пайда (залал) (130 жол - 140 жол)	150	10 542 084 115,52	8 007 627 076,38	8 007 627 076,38	8 398 975 000,00
Азшылық үлесі	160				
Кезең ішіндегі жиынтық пайда (жиынтық залал) (150 жол - 160 жол)	170	10 542 084 115,52	8 007 627 076,38	8 007 627 076,38	8 398 975 000,00

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ЕСЕП (ТІКЕЛЕЙ ӘДІС)

2010 жылғы «01» қаңтардан бастап 2010 жылғы «31» желтоқсан аралығындағы кезең бойынша

теңге, тиын

Көрсеткіш атауы	жол коды	Алдыңғы кезең үшін	Есепті кезең үшін
1	2	3	4
1. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1.1 Ақша қаражатының түсімі, барлығы	10	8 990 219 726,18	250 192 578,87
өнімді өткізу	11		
қызметтерді ұсыну	12		
алынған аванстар	13		
дивидендтер	14		
өзге де түсімдер	15	8 990 219 726,18	250 192 578,87
1.2 Ақша қаражатының істен шығуы, барлығы	20	1 573 196 803,23	1 945 917 577,94
тауарлар мен қызметтерге төлемдер	21	116 480 669,10	72 181 471,24
берілген аванстар	22	20 845 131,23	6 437 728,53
жалақы бойынша төлемдер	23	76 244 657,49	84 336 407,29
жинақтаушы зейнетақы қорларына	24	8 786 139,76	10 004 702,75
әлеуметтік сақтандыру қорына	25	1 491 919,86	2 256 466,98
заемдар бойынша сыйақы төлеу	26		
корпорациялық табыс салығы	27	3 267 558,00	645 458 404,41
бюджетке басқа да төлемдер	28	16 366 013,01	878 011 423,60
өзге де төлемдер	29	1 329 714 714,78	247 230 973,14
1.3 Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (10 жол - 20 жол)	30	7 417 022 922,95	-1 695 724 999,07
2. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
2.1 Ақша қаражатының түсімі, барлығы	40	170 081 821 295,72	109 291 277 326,97
негізгі құрал-жабдықтарды сату	41		
материалдық емес активтерді сату	42		
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сату	43		
қаржы активтерін сату	44	170 081 821 295,72	101 677 738 222,58
басқа ұйымдарға ұсынылған заемдарды өтеу	45	0,00	0,00
өзге де түсімдер	46	0,00	7 613 539 104,39
2.2 Ақша қаражатының істен шығуы, барлығы	50	249 154 551 479,20	162 759 743 678,95
оның ішінде:			
негізгі құрал-жабдықтарды сатып алу	51	3 570 209,00	1 443 729,00
материалдық емес активтерді сатып алу	52	8 800 000,00	
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	53		
қаржы активтерін сатып алу	54	248 988 402 859,36	162 751 448 948,44
басқа ұйымдарға заемдарды ұсыну	55		
өзге де төлемдер	56	153 778 410,84	6 851 001,51
2.3 Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (40 жол - 50 жол)	60	-79 072 730 183,48	-53 468 466 351,98
3. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
3.1 Ақша қаражатының түсімі, барлығы	70	24 361 141 329,27	29 332 637 478,17
заемдарды алу	71	0,00	0,00
қаржыландырылатын жалдау бойынша сыйақы алу	72	0,00	0,00
өзге де түсімдер	73	24 361 141 329,27	29 332 637 478,17
3.2 Ақша қаражатының істен шығуы, барлығы	80	6 416 292,42	2 833 951,63
заемдарды өтеу	81	0,00	0,00
меншікті акцияларды сатып алу	82	0,00	0,00
дивидендтерді төлеу	83	0,00	0,00
өзге	84	6 416 292,42	2 833 951,63
3.3 Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы (70 жол - 80 жол)	90	24 354 725 036,85	29 329 803 526,54
Жиыны: Ақша қаражатының көбеюі (+) / азаюы (-) (30 жол +/- 60 жол +/- 90 жол)		-47 300 982 223,68	-25 834 387 824,51
Есепті кезең басындағы ақша қаражаты		90 226 915 793,80	42 925 933 570,12
Есепті кезең аяғындағы ақша қаражаты		42 925 933 570,12	17 091 545 745,61

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ЖӨНІНДЕГІ ЕСЕП (ТІКЕЛІЙ ӘДІС)
2010 жылғы «01» қаңтардан бастап 2010 жылғы «31» желтоқсан аралығындағы кезең бойынша

№	Атауы	Есепті кезеңнің басындағы қалдық	ТҮСКЕНІ				ІСТЕН ШЫҚҚАНЫ											Есепті кезең аяғындағы қалдық
			оның ішінде				оның ішінде											
			құрылтайшылар салымдары	қайта бағалау	басқа да түсімдер	сторно жазба-лары	БАРЛЫҒЫ (4+5+6+7 баған)	реин-декса-ция	Амор-тиза-ция сомасын түзету	беру кезінде істен шығу	өткізу кезінде істен шығу	одан әрі пайдалануға берілген нәтижесінде істен шығу	басқа	сторно жазба-лары	қайта бағалау	БАРЛЫҒЫ (9+10+11+12+13+14+15+16 баған)		
		500 символ	511 символ	512 символ	513 символ	514 символ	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	2	3	4	5	6	7												
1	Жарғылық капитал, барлығы	110 000 000 000,00	11 000 000 000,00	0,00	0,00	0,00	11 000 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	121 000 000 000,00	
	оның ішінде:																	
1.1	Артықшылықты акциялар (5010)						0,00									0,00		
1.2	Жай акциялар (5020)	110 000 000 000,00	11 000 000 000,00				11 000 000 000,00									0,00	121 000 000 000,00	
1.3	Салымдар мен пайлар (5030)						0,00									0,00	0,00	
2	Төленбеген капитал (5100)	0,00	11 000 000 000,00				11 000 000 000,00						11 000 000 000,00			11 000 000 000,00	0,00	
3	Резервтер, барлығы	40 313 198 703,25	0,00	21 531 977 597,37	29 511 381 827,38	0,00	51 043 359 424,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 120 903,33	0,00	181 416 815 171,71	18 144 802 421,04	73 211 755 706,96	
	оның ішінде:						0,00									0,00	0,00	
3.1	Құрылтай құжатымен белгіленген резервтік капитал (5410)	1 000 000 000,00			100 000 000,00		100 000 000,00						0,00		0,00	0,00	1 100 000 000,00	
3.2	Қайта бағалау резерв, барлығы	3 109 766 615,06	0,00	21 531 977 597,37	0,00	0,00	21 531 977 597,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	181 416 815 171,71	18 141 681 517,71	6 500 062 694,72	
	оның ішінде:						0,00									0,00	0,00	
3.2.1	негізгі қаражаттарды қайта бағалау резерв (5420)															0,00	0,00	
3.2.2	Материалдық емес активтерді қайта бағалау резерв (5430)						0,00									0,00	0,00	
3.2.3	Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерв (5440)	3 109 766 615,06		21 531 977 597,37			21 531 977 597,37								181 416 815 171,71	18 141 681 517,71	6 500 062 694,72	
3.3	Шетелдік қызмет бойынша шегел валютасына қайта есептеуге резерв (5450)						0,00						0,00		0,00	0,00	0,00	
3.4	Өте де резервтер (5460)	36 203 432 088,19			29 411 381 827,38		29 411 381 827,38						3 120 903,33		0,00	3 120 903,33	65 611 693 012,24	
4	Бөлінбеген кіріс (жабылмаған запар) (5510,5520)	10 542 084 115,52			8 007 627 076,38		8 007 627 076,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 542 084 115,52	0,00	0,00	10 542 084 115,52	8 007 627 076,38	
5	Қосымша төленген капитал (5710)(ҚМД)						0,00									0,00	0,00	
	БАРЛЫҒЫ	160 855 282 818,77	22 000 000 000,00	21 531 977 597,37	37 519 008 903,76	0,00	81 050 986 501,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21 545 205 018,85	0,00	181 416 815 171,71	39 686 886 536,56	202 219 382 783,34	

Қаржы есебінің нысандарына

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

№	Түсіндірме жазбада ашып көрсетілуі тиіс мәліметтер тізбесі	Ақпарат
1.	Ұйымды құру туралы нормативтік құқықтық актінің нөмірі және күні, ұйымның қызмет түрі, нақты қызмет түрлерімен айналысуға арналған лицензиялар тізбесі, есепті кезеңнің қаржы ақпаратының мазмұнын өзгертуге әсер еткен іс-шаралар	Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 1999 жылғы 15 қарашадағы № 393 қаулысы, жеке тұлғалардың салымдарына (депозиттеріне) міндетті кепілдік беру (сақтандыру), лицензиялар жоқ, қаржы ақпаратының мазмұны өзгерген жоқ.
2.	Есепті кезеңде орын алған есеп саясатындағы өзгеріс, және олардың ұйымның ұаржы-шаруашылық қызметіндегі операциялар көрінісіне әсері.	Өзгерістер болған жоқ.
3.	Ұйымның есеп саясатына сәйкес негізгі құрал-жабдықтардың амортизациясын есептеу әдістері	Тік желілік әдіс.
4.	Негізгі құрал-жабдықтардың қозғалысы, түрлері және негізгі құрал-жабдықтардың істен шығу құны (ішкі жылжытуды есепке алмағанда) туралы ақпарат	Негізгі құрал-жабдықтардың алуы болған жоқ
5.	Ұзақ мерзімді жалға алынатын негізгі құрал-жабдықтар туралы ақпарат	Ұзақ мерзімді жалға алынатын негізгі құрал-жабдықтар жоқ.
6.	Құрылыс түрлерін, құрылыстың басталу күнінғ жобалық құнын, дайындық пайызын, салынған қаражат сомасын және пайдалануға енгізудің жоспарлы күнін көрсете отырып аяқталмаған құрылысты таратып жазу	Аяқталмаған құрылыс жоқ.
7.	Инвестициялар қозғалысы (14-бөлімше) туралы ақпарат және қатысу үлестерін көрсете отырып еншілес, тәуелді ұйымдар, бірлесіп-бақыланатын заңды тұлғалардың тізбесі	Еншілес және тәуелді ұйымдар жоқ.
8.	Жылжымайтын мүлікке инвестициялар туралы мәліметтер	Жылжымайтын мүлікке инвестициялар жоқ.
9.	Ұйымның есеп саясатына сәйкес тауар-материалдық қорларды бағалау әдістері	Орташа алынған құн әдісі.
10.	Негізгі қызметті жүзеге асырумен байланысты емес өткізудің таза құнына дейін тауар-материалдық қорларды елеулі есептен шығаруды таратып жазу	Тауар-материалдық қорлар ұйымның қызметін жүзеге асыру үшін есептен шығарылды.
11.	Пайда болу және өтеу күндерін, шарт мәнін және берешек сомасын көрсете отырып негізгі дебиторлар бойынша таратып жазу	Дебиторлық берешек сомасы 5 871 998 206,48 теңгені құрайды, олардың ішінде 3 066 292 072,06 теңге "МҚҚ және депозиттер бойынша есептелген пайыздар, 2 156 621 618,39 теңге "Банк-қатысушылардың есептелген күнтізбелік жарнасы, пайда болу күні 31.12.10 ж., және басқалар. Егжей-тегжейлі осы есепке қосымшада таратып жазылған.
12.	Күмәнді талаптар бойынша резерв есебі және ұйымның есеп саясатына сйкес келуі	Күмәнді талаптар жоқ.
13.	Ұйымның есеп саясатына сәйкес қаржы инвестициясын есепке алу әдістері	Қаржы инвестициялары сату үшін жарамды ретінде жіктеледі
14.	Қаржы инвестицияларының тізбесін, өтеу мерзімдерін, қаржы инвестициялары бойынша төлем пайыздарын келтіре отырып қаржы инвестицияларының қозғалысы туралы ақпарат	Қордың қаржы инвестициялары МБҚ құрайды (ҚаржыМині БҚ, ҚИК АҚ облигациялары, ҚРҰБ ноталары) қаржы құралдарының тізбесі, өтеу мерзімдері, төлеу пайыздары және басқада егжей-тегжейлі ақпарат қаржы инвестициялары туралы есепте берілген.

№	Түсіндірме жазбада ашып көрсетілуі тиіс мәліметтер тізбесі	Ақпарат
15.	Меншікті капитал қозғалысын ашып көрсету	Меншікті капитал бөлімінде қозғалыс қатысушы банктердің күнтізбелік жарналарын тарату комиссиясынан өтеу сомаларын есептеу және түсіру есебінен болды
16.	Пайыздық ставкалар, қаражаттарды қарызға алудың пайда болу кезеңдері мен мақсаттарын және заем шарттарынан туындайтын басқа да ерекшеліктерді келтіре отырып заемдарды таратып жазу	Заемдар жоқ.
17.	Қатысушылардың дивидендтері мен кірістері бойынша есеп айырысу туралы ақпарат	Дивидендтер есептелмейді.
18.	Пайда болу және өтеу күндерін, шарттың мәні мен берешек сомасын көрсете отырып негізгі кредиторлар бойынша таратып жазу	Кредиторлық берешек 157 778 491,38 теңгені құрады, олардың ішінде 7 741 972,68 теңге қызметкерлердің қысқа мерзімді сыйақылары, 5 480 767,00 теңге өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер. Кредиторлық берешектің толық талдамасы осы есептің Қосымшасында берілген
19.	6100, 6200, 6300, 6400 шоттары бойынша кірістерді және 7300, 7500, 7600 шоттары бойынша шығыстарды таратып жазу	2010 жылы ішіндегі кіріс 9 798 913 578,70 теңгені құрады. Кірістер мен шығыстар осы есепке тиісті Қосымшаларға берілген
20.	Өзге де жалпы және әкімшілік шығыстарды таратып жазу	Есепті кезең ішіндегі өзге де және жалпы әкімшілік шығыстар 1 207 952 740,19 теңгені құрады. Егжей-тегжейлі таратып жазу осы есепке Қосымшада берілген.
21.	Алдыңғы кезеңдерде қаржы есептерін жасау кезінде жіберілген қателіктерді түзету сомаларын ашып көрсету, елеулі қателіктерді түзету әдісі	Түзетулер жүзеге асырылған жоқ.
22.	3, 4 және 5 нысандарда көзделген жоспарлы көрсеткіштерді орындамаудың себептерін ашу	Есепті кезеңде таза табыс 8 007 627 076,38 теңге жоспар кезінде 3 398 975 000,00 теңгені құрады.
23.	Өзге де мәліметтер (өткен кезеңмен салыстырғанда айналым балансының жекелеген қаржы көрсеткіштерін едәуір ұлғайтқан жағдайда себептері түсіндірме жазбада ашып көрсетілуі тиіс)	
24.	Корпорациялық табыс салығының сомасын ашып көрсету	Мерзімі кейінге қалдырылған табыс салығының сомасы 01.01.2011 жылға 3 300 745,00 теңгені құрайды.

Төрайым

Мәженова Б.М.

Бас бухгалтер

Пичитаева А.А.